

TINTILINIĆ

Školski list Osnovne škole Gruda, broj 21, veljača 2020.

**Energetska
obnova
škole**

Konavoski đir

**Ekskurzijski
dnevnic**

**Reportaža
o natjecanju
u čitanju
naglas**

**Stari
zanati:
Mlinarica**

**Zaštita
podataka**

Tema broja: ZAŠTO OSTATI ŽIVJETI U KONAVLIMA?

ŠKOLSKI LIST TINTILINIĆ

OŠ Gruda, Gruda 65

20215 Gruda

VODITELJ NOVINASKE GRUPE:

Ana veselić

UREDNIKA:

Ilija Letunić, 8. b

LEKTORI:

Prof. Paulina Kisić Pendo i

Prof. Marijana Šerkić Despot

FOTOGRAFIJE:

Fotografije za temu broja darovala nam je

Karmen Zorović

NASLOVNA STRANICA

Rad učenice Antonije Miljak, 4.a razred,

„Konavoka u procesiji Sv. Vlaha“

(mentor: Jelena Bjelančić)

UREDNIŠTVO:

Prof. Paulina Kisić Pendo i

Prof. Marijana Šerkić Despot

Prof. Serafina Kalfić

Jelena Letunić, dip. knjižničar

Karmen Bogdanović, 8. a

Ivo Đuratović, 7.b

Barbara Trojanović, 5.b

Antonia Miljak, 5.b

Lara Leitao, 7.a

Eva Luna Ivić, 5.a

Nika Grmoljez, 5.a

Nike Šiša, 7.a

Stela Prlenda, 6.b

Nina Paula Kukuljica, 5.a

Ivan Letunić, 5.a

Laura Bokarica, 7.a

Zahvaljujemo na suradnji svim vrijednim učiteljima posebno Mariji Prlendi, Pavi Kos, Nataši Bećir i Ivani Mazavac.

Riječ ravnateljice:

Dragi čitatelji, proletjela je još jedna godina i Tintilinić ponovo zaokuplja našu pažnju. Teško je na jednom mjestu sakupiti sve ono po čemu ćemo pamtiti proteklu godinu. Trudimo se i dalje da naša škola bude sigurno i ugodno mjesto za sve koji u njoj borave, a posebno za sadašnje i buduće generacije učenika kojima želimo pružiti osnovu za kvalitetan život i lijepe uspomene. Završetkom energetske obnove škole postigli smo od ove školske godine osjetno ugodnije uvijete za rad u školi. Želimo da se u našoj školi svaki učenik osjeća sigurno, prihvaćeno i samopouzđano te da kroz različite aktivnosti razvija svoje potencijale. Veselimo što iz godine u godinu raste broj naših mladih novinara. Zahvaljujem svima koji su svojim radom pomogli nastanku lista. Budite veseli, bezbrižni i imajte vremena jedni za druge. A vi dragi čitatelji, pridružite nam se čitajući.

Ravnateljica: Zdenka Pivčić

Sadržaj:

Uredništvo	2
Uvodna riječ ravnateljice	3
TEMA BROJA:	
ZAŠTO OSTATI ŽIVJETI U KONAVLIMA	4
„Domovina“	5
Intervju: Dvojno državljanstvo mog tate	6
Intervju s Rinke Ivić	7
Riječ učenika OŠ Gruda	8
KONAVOSKI ĐIR	10
Veziļje u OŠ Gruda	10
„Bijela traversa“	10
Djetinjstvo starih Konavljana	12
Gvardijan Franjevačkog samostana Pridvorje	15
Uspomene grade dom	15
CRVENI KRIŽ	17
ESKURZIJSKI DNEVNICI	18
DAN ŠKOLE GRUDA	20
ENERGETSKA OBNOVA ŠKOLE	21
REPORTAŽA O NATJECANU „ČITANJE NA GLAS“	22
RADIONICE PEDAGOGA	24
KUTAK ZA RODITELJE	27
LITERARNI I LIKOVNI RADOVI NAŠIH UČENIKA	28
PUTOPIS	34
MOJA PRIČA	35
MUZIKA	36
NAŠA DJEDOVINA	37
VJERONAUČNI KUTAK	38
EKO KUTAK	41
MY LUCKY DAY	42
WWW:NOVOSTI	43
ZNANOST	50
ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA	52
STRIP	54

Tema broja: zašto ostati živjeti u Konavlima

ZAŠTO OSTATI ŽIVJETI U MIHANIĆIMA?

Mihanići su selo u Konavlima u podnožju Sniježnice. Dio Mihanića koji se nalazi u Konavoskom polju zove se Mihanići Kraljeva, iako ga mi mještani zovemo „Krajeva“. Dvadeset devetog rujna slavi se Sveti Mihajlo (Mihael, Mihovil), zaštitnik Mihanića po kojemu je selo i dobilo ime. Taj dan u selu zovemo „Mijov dan“ ili „Mijoj dan“. Selo ima kapelicu Svetog Mihajla u kojoj se ne održavaju redovne svete mise svake nedjelje. U selu je prije postojala škola koja je sada seoski dom.

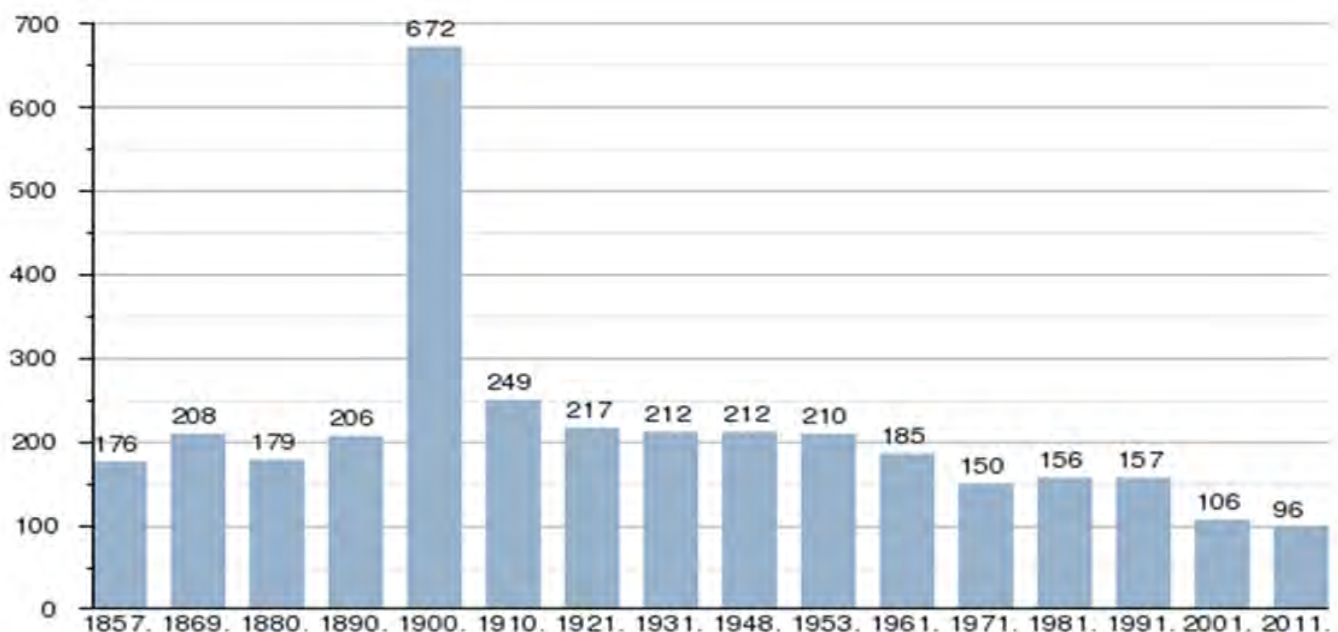

POLOŽAJ I BROJ STANOVNIKA SELA MIHANIĆI

Županija	Dubrovačko-neretvanska
Općina/Grad	Konavle, Gornja banda
Nadmorska visina	300 m
Zemljopisne koordinate	42°33'50"N 18°20'04"E

Mihanići su 1900. godine brojili najviše stanovnika jer se tada gradila željeznica ili po konavoski „Čiro“, pa su se doselili radnici na „prugi“. Demografska slika je porazna, sve nas je manje i zato tema mladi ostanite u Mihanićima. Perspektiva je u seoskom turizmu, OPG-ima.

Izvor - Državni zavod za statistiku

Brojila sam prezimena u selu. Izbrojila sam ih trinaest: Kukuljica, Letunić, Slomović, Radin, Brajević, Šiša, Šutalo, Cikut, Butijer, Miljas, Hajdić, Đukan i Kovačić. Nadam se da neko prezime nisam izostavila. Mislim da je moje selo prelijepo. S tarace se vidi cijelo Konavosko polje, a poviše sela je Sniježnica. U selu ima puno lijepih mjesta u šumi za šetanje i uživanje. Kad god je lijepi dan idem se prošetati na jedno svoje malo mjesto (koje sam naravno ja prozvala svojim) s kojeg se vidi polje, čempresi i većina kuća u selu. Mogu vidjeti dječje igralište i dječicu kako se na njemu igraju.

ADRESA MI NE USKRAĆUJE SURADNJU SA CIJELIM SVIJETOM

U ovo doba tehnološkog razvitka biti Hrvat je prednost. Niste u gužvi, galami, kaosu, a ipak ste povezani s cijelim svijetom. Nalazite se u internacionalnom okruženju, a živite u Mihanićima. Tko je čuo za Mihaniće? Malo tko, ali to nije važno. Važna je kvaliteta života, koja je ovdje dobra, pogotovo za djecu. Mogu mirno voziti bicikl, uživati u igrama u prirodi. Blizu smo mora, blizu planinarskih šetnica, imamo više OPG-ova s tradicionalnim proizvodima, muzeje koji prikazuju bogatu baštinu Konavala.

Z-generacija

Mladi rođeni između 1995. i 2009. godine u najranijoj dobi su imali pristup internetu, svojevrsni su „pioniri“ u poznavanju i korištenju moderne tehnologije i društvenih medija. Smatra ih se budućnošću globalne ekonomije i ciljane su grupa većine trgovačkih lanaca, ali i ruralnog područja. Riječ je o – generaciji Z koja se popularno naziva i Fejs generacijom te iPhone generacijom. Inovativni, kreativni tehničko-informatički obučeni Z generacija traži izlaz kako ostati u Konavlima, na rodnoj grudi.

DANAŠNJE OBITELJSKE ZADRUGE KAO NUCLEUS RAZVOJA SELA

Zadruge su in. „Poduzetničke proširene obitelji“ su zadruge u kojoj se članovi obitelji bave različitim zanimanjima, ali su u jednoj zajednici i krvno su vezani, oni su nastavak „velike kuće“ iz 19. stoljeća. Počelo je kao odgovor na iseljavanje radno sposobne snage, najviše u Ameriku.

Godine 1900. Konavle su imale preko 10 000 stanovnika, što je stvorilo višak radne snage koja nije mogla naći posao na selu ni okolici (Cavtatu ili Dubrovniku), pa su emigrirali. Iseljenici su većinom pomagali obitelj u domovini. Pomoć je bila bitna da zajednica u Konavlima ostane i ima „kruha“.

Danas se „poduzetničke obitelji“ bave turizmom, poljoprivredom, eko proizvodnjom i sl. Ostvaruju dobar prihod te mladi vide budućnost na selu. Krenula je „marketinška priča“ o životu u Konavlima nekad i sad, koje promoviraju razne udruge i portali.

POVIJESNI UZROCI DEPOPULACIJE KONAVALA

Godine 1811. ukinut je fideikomisa tj. nasljedno pravo najstarijeg sina na „domovinu“, dok su ostali samo dio zadruge. Domaćin je imao glavnu riječ ili odluku u svim pitanjima važnim za zajednicu. Iako je ukinut početkom 19. stoljeća trajao je sve do potkraj 20. stoljeća, barem su se djevojke odricale svog dijela na vlasništvo posjeda u korist domaćina. Dugoročno je to izazvalo migracije, odnosno iseljavanje stanovnika.

Posljedica fideikomisa je „institucija dundo i tete“. Dundo i tete su neoženjeni, odnosno neudati iz zadruge, koji utječu na gospodarsko stanje obitelji, jer pomažu u svim segmentima gospodarstva i održavanja tradicije u obitelji. Demografski oni nisu pridonijeli općoj stopi nataliteta jer ostaju samci.

MLADI I OPSTANAK NA SELU.

Ulaganja u infrastrukturu ruralnih Konavala ono što je presudno za ostanak na selu. Općina podupire sve programe važne za opstanak mladih. Ostanite tu, „tu je vaš dom“.

Dvojno državljanstvo mogata

Kad ljudi čuju mog tatu kako priča, skoro svi se začude. Sigurno se pitate zašto? Moj tata se zove Bradley, rođen je u Južnoj Africi i priča engleski. Odrastajući u Južnoj Africi, tata je imao puno drugačije djetinjstvo od mene. On se nije mogao igrati van kuće, bez nadzora i nigdje nije mogao ići sam. Iako je Južna Afrika manje sigurna od Hrvatske, standard života je bolji. Tako je moj tata išao u privatnu školu, a u kući je imao pomoćnice. Dok je išao u srednju školu živio je slično kao srednjoškolci u Hrvatskoj. Nakon završetka školovanja, moj tata je pošao odraditi stručnu praksu u Njemačku.

Tamo je upoznao moju mamu, a život mu se naglo promijenio došavši u Hrvatsku. Teško mu se bilo prilagoditi na ne zaključavanje kućnih vrata, parkiranje automobila u dvorište, a ne u garažu, te ljubaznost naših ljudi. Tata se vrlo brzo uklopio, a pošto je jako društven brzo je stekao prijatelje. Pomoću tih poznanstava, svoje poslovne ideje vrlo brzo je pretvorio u stvarnost. Iako bi u Africi imali više materijalnih stvari, život u Hrvatskoj je dosta sigurniji i ugodniji. A najvažnije od svega, tatu za Hrvatsku veže naša obitelj!

Lara Leitao, 7. b

Intervju s Rinke Ivić

Kako si došla u Konavle?

Moji roditelji su prvi put došli na ljetovanje u Molunat 1971. godine. Tada su vozili makadamskim putem i pitali se gdje vodi taj put kad su nekoga sreli tko im je rekao da treba nastaviti voziti i da je prekrasno dolje. Tako su završili u Moluntu i ja sam cijeli život slušala priče o moluntskom zaljevu i o Tonku koji je radio u autokampu na Puču.

2005. godine su se vratili u Molunat zajedno s prijateljem s kojim su taj prvi put bili u Moluntu. Ja sam išla s njima i upoznala vašeg tatu .

Kako je bilo živjeti u Nizozemskoj?

Bilo je lijepo, također sam živjela na jugu zemlje, blizu mora. Jako volim more i ne mogu zamisliti život a da ne živim blizu mora. Radila sam kao fotograf u fotostudiju s trgovinom i većinom sam radila vjenčanja i portrete.

Nizozemska je jedna lijepa i uredna zemlja, skoro su sve autoceste i brze ceste tako da možeš brzo proći cijelu zemlju. Nizozemska je poznata po uzgoju cvijeća i vjetrenjača. Velik dio Nizozemske je ispod razine mora tako da imaju pješčane nasipe koji ih štite od prodora mora.

Što ti se sviđa u Konavlima?

Priroda je predivna, ljudi su dobri, more je prekrasno i živimo lijepo i sretno. Konavle su mjesto bogate povijesti. Jako volim Konavle!

Eve Lune Ivić, 5. a

Tema broja: zašto ostati živjeti u Konavlima

Konavle

Konavle su jedno predivno mjesto u kojem bi svi trebali ostati. Imamo veliko Konavosko polje i najljepšu rijeku Ljutu. Konavle su pune živinjica i lijepe prirode. Imamo dosta područnih i jednu Osnovnu školu. Nema gužve, buke, zbrke, konfuzije, već je atmosfera pozitivna i srdačna. Ljudi još uvijek brinu jedni o drugima. Grad Dubrovnik je blizu .

Moja preporuka ostanite tu, tu je Vaš dom.

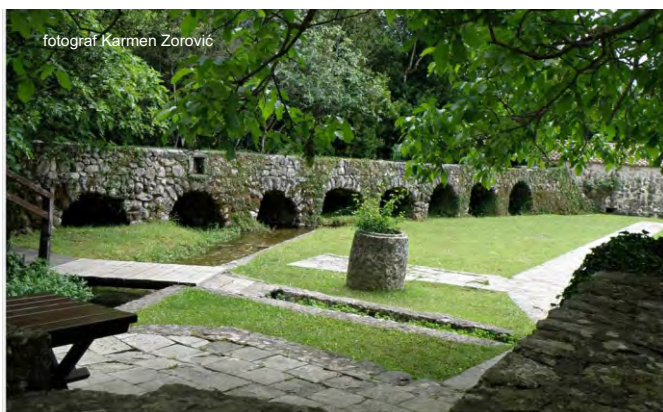
Marta Radonić, 7. b

Zašto je moj izbor Konavle

Ostala bih živjeti u Konavlima jer volim ovako lijepo mjesto. Svako jutro kad se probudim rečem: „Hvala Bogu što živim u ovako lijepom mjestu!“ Još bih željela sačuvati tradiciju , poznati konavoski vez, folklor itd. Znajte, svake godine za Svetog Vlaha se obučemo u konavosku nošnju i idemo u Grad Ovako lijepo mjesto nema nigdje na svijetu. I zato sam jako zahvalna Bogu na obitelji i životu u Konavlima.

Nina Bokarica, 5. a.

Želim ostati u Konavlima

Želim ostati u Konavlima jer su predivne, osebujne svojom kulturnom i tradicijskom baštinom. Prekrasne vrhunce i more. Poručila bih svima ostanite u Konavlima kako bi djeca imala društvo za igru poslije škole. Djeca su naša budućnost. Ja volim Konavle.

Nika Grmoljez, 5.a.

Ostat ću tu, tu je moj dom

Želim ostati u Konavlima jer ovdje imam puno prijatelja i jer mi je ovdje lijepo. U Konavlima imam psa kojeg šetam, igram se s njim i volim ga. Imam veliku obitelj i nikad ne želim poći od nje zato što ih volim.

Lana Grzilo, 5. a.

Zašto Konavle?

Konavle je područje ljepote, kulture i dobrih ljudi. Konavle imaju razne muzeje, samostan, plaže, planinu, Konavosko polje, škole, vrtić, Sokol kulu i puno tradicije i kulturne baštine.

U Cavtatu je sjedište Općine. Ima za nas mlade puno zabave, možete se baviti sportom kao što je plivanje ili glazbom u muzičkoj školi u Cavtatu, a u sporskoj dvorani OŠ Gruda odbojkom, nogometom, rukometom, judom, stolnim tenisom i dr. aktivnostima.

Preporučila bih planinarenje, posjet rijeci Ljuti i eko mlinu te Kamene dvore i Sokol kulu.

Iva Maslač, 7. b.

Život na selu

Ljudi iz sela odlaze u velike gradove što je po mojoj logici neshvatljivo, pa ću pokušati dokazati da je na selu živjeti bolje. U selu nema prevelike buke što vam olakšava sve poslove u kojima trebate koncentraciju. Na selu djeca mogu bezbrižno trčati po cijeli dan, dok u gradovima trebaš prijeći bezbroj semafora da bi došao do parka i pritom moraš paziti. U gradovima ljudi kupuju voće i povrće za koje ne znaju otkud dolazi, a na selu sve imaš svoje, domaće. Ljudima na selu je životni vijek duži jer borave više u prirodi i zdravije se hrane. Djeci u gradu često je dosadno jer uvijek rade iste stvari, dok na selu uvijek možeš skakati u rijeku, penjati se po stablima, ribati, voziti se karićem, graditi logre... Nadam se da su moji dokazi bili dobri i da ste shvatili kako ne treba bježati sa sela, jer selo će vam dati puno više nego grad.

Ivan Ban, 6. b

Zašto je dobro živjeti na selu?

Moje selo uopće nije veliko, zapravo jako je malo. Ja ga volim zato što je sve blizu, jedini je problem što nam je ostatak države jako daleko jer smo na krajnjem jugu. U mom selu imam izvrsne uvjete za život, od bistrice pitke vode do ekološki uzgojene hrane i što je za mene najvažnije imam teren za nogomet. Ne bih volio živjeti u gradu jer mi je tamo sve glomazno i gužvovito, a ja volim život u malom mjestu. Meni je moje selo najljepše.

Ivano Magud, 6. a

Zašto je dobro živjeti na selu?

Dobro je živjeti na selu zato jer ima mnogo čistog i svježeg zraka, mnogo biljaka, a time i zelenila. Jutra su mirna, nema puno buke. Ima više prostora i slobode. Roditelji se manje brinu ako otiđemo na igralište jer znaju da smo tu, u selu, gdje nas svi znaju. U mom selu ima mala područna škola, kafić i pekara. U polju je samostan, a u selu crkva. Iznad sela se uspinje planina Sniježnica na koju se može ići planinariti ili šetati i uživati u lijepom pogledu. Nekolik potoka provlači se kroz moje selo i čine ga kao iz bajke. Meni je u mom selu najljepše.

Robert Prusina, 6. a

Konavoske Vezilje u OŠ Gruda

Konavoski vez i Konavle su uvijek bili nerazdvojni. U konavoskom vezu utkano je tisuće sati rada, vrijednih ruku naših baka i majka.

Mala, ali veoma važna izvan nastavna aktivnost Vezilje i ove školske godine nastavlja s radom.

Čuvamo i njegujemo tradiciju i običaje našega kraja.

Satovi nisu lagani. Potrebno je mnogo strpljenja i ljubavi. Djevojčice su uz pomoć i dobru volju savladale sve zadatke koji su pred njih stavljeni.

Veselimo se daljnjem druženju.

Voditeljica grupe Vezilje: učiteljica Pave Kos

„Bijela traversa“

Još prije pola stoljeća Ljuta je bila središte mlinarstva, ne samo Konavala već i okolnih pravoslavnih sela. Brašno se mljelo kamenim krugom. Moglo se mljeti ufino, a moglo se i predrijeti da ide brže, tj.ugrubo. Ovisilo je to o vrsti žita koje se mljelo, ali i svrsi žita odnosno je librašno za kruh ili za životinju. Ponekad bi, sada najstarija mlinarica Kate Veselić, rođ. Birimiša podigla kamen kako bi se brže samljelo i to bi joj donijelo malo odmora.

Traversa je dio konavoske nošnje nešto kao pregača u raznim dezenima pretežno tamnijim. Nikada bijela. Zašto onda naziv bijela traversa? Bijela od „muke“, ne napora i težačkog rada već bijela od brašna.

Obiteljska fotografija gospođe Kate Veselić

Izvadak iz članka Nika Kapetanića ; „Mlinovi na rijeci Ljutoj u Konavlima“

„Dolaskom u okvire dubrovačke države, u Konavlima se 1427.godine zatječu četiri mlina Zbog opskrbe velikog broja pomoraca sa svojim trgovačkim brodovima, kao i zbog potreba nastalih povećanjem broja stanovnika, Republika već početkom 16. stoljeća gotovo utrostručuje broj mlinova za žitarice...“

Na temelju katastra, 1837. g. uz rijeku Ljutu postoji 12 kuća s 21 mlinom za brašno.“

Poslijedna stara mlinarica

Na samom izvoru Ljute nalazi se mlin za brašno i mlin za ulje u vlasništvu Pava Birimiše. Naša sugovornica Kate Veselić rođena je u vrtlogu, šumu i romorenju rijeke Ljute. Ljuta je dobila ime po svojoj brzini i oštrom zimskom protoku vode. Dogodilo se u povijesti, prema Niku Kapetaniću, da je navrela voda odnijela cijeli mlin. Tete Kate rado se sjeća svoje mladosti koja je bila puna vreve i gužve, galame, njištanja konja i dozivanja, smijeha i šale ljudi iz cijelih Konavala pa i šire.

- Čega se najčešće sjećate vezano za rad u mlinu?

Bio je to težak posao. Ustajalo se rano već oko 4 sata. Najprije bi upalila žeravu i vatru kako bi se ljudi zimi ogrijali. Izdaleka su putovali. Bio je to posao s narodom, raznim ljudima koji su donosili svoje običaje i tradiciju. Puno smijeha, šale i narodnih pjesama, grijanja uz vatru, koju bi ja pripremila za hladnih jutara. Rado bih sjela s narodom, pogotovo s, kako smo ih mi zvali, „Vlajinama“, koje su došle od Zubaca. Donijele bi svega lijepog od sirenja, kajmaka i krtole (krumpira) pa bi doručkovala s njima, zimi uz vatru. Vruća krtola i sirenje nema ništa bolje. Nosile su one i drugih proizvoda poput kupusa i prodavale po Konavlima, a zauzvrat ubrale bi za Božić naramak lovorike, moja mama bi im dala šaku smokava, kupile bi maslinova ulja i drugih konavoskih delicija.

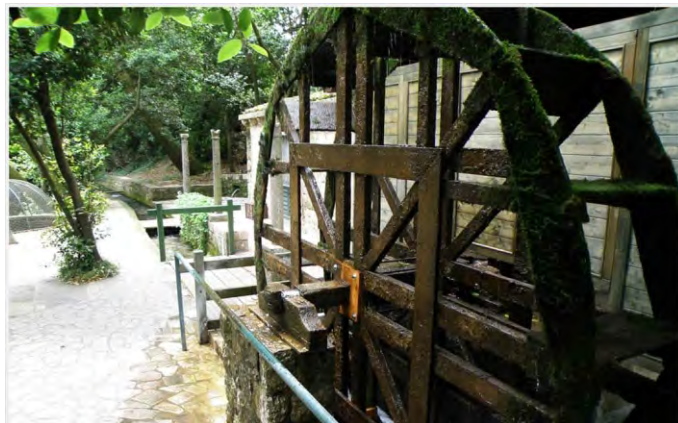
-Tko je sve dolazio u Vaše mlin?

Dolazili su s Konavoskih brda. Uputile bi se veoma rano, prije izlaska sunca da bi došle samljeti vreću žita za hranu i vreću za životinje. Kako sam spomenula dolazili su i ljudi iza granice Hrvatske. Zatim iz Donje bande. Svi su to doživljavali kao izlet pa bi donijeli najbolje proizvode za marendu i objed, te obukli najljepše stvari. Puno je ljubavi začeto u Jutskim mlinima.

- Imate li anegdotu ?

Tamo su se sklapala prijateljstva i ljubavi, pisale pjesmice pozdravi.npr.

*Ozdravi je sunce mileno,
I obriši suze njene,
Da joj lice ne uvene,
neka draga čeka mene.*

Ispričala bi anegdotu o lijepoj Nani Vukovićevoj. Svi je držali za ljepoticu iz „velike“ kuće, otmjenu i bogatu. A spremale se moja mama i još neke tete da je pođu vidjet jer je mljela na dno Jute. Kad oni tamo, a ona sjedi s Vlajinama i jede sirenje, bez arogancije, dvoličnosti, licemjera i oholosti. Kad su je pitali za razlog, lijepa Vukovinka je odgovorila: „Akad je sirenje lijepo“.

Mlin je ostvario susret običaja i kulturnih baština.

Tako je. Dolazile su žene sa svojim različitim nošnjama i običajima. Dolazile su zimi obučene slojevito i s „guber“ nošnjom (nazuke, čarape i sl.). Konjima su stavljali zobnicu, što je bilo racionalno jer onda ne bi propadala pšenica koju su im davale za jesti. Donosile su svoje plodove i jela, a uzimale lovor, suhe smokve, kontonjatu i druge tradicije naših krajeva.

-Jeste li bili bogati?

Ne, ali uvijek je bilo kruha i pogačica te ostaci za svinje. Uz to sve je bilo čisto jer smo na samom izvoru vode, rijeke Ljute. Dok su drugi muku mučili s vodom, moji su bili sretni jer im je sve lijepo i čisto.

Danas, kakvo je stanje mlina.

Dobro je očuvan kao i mlin od ulja. Nažalost moji nisu u mogućnosti mlin obnoviti u turističke svrhe, ali pozdravljam malog, mi bi rekli Živanovića, ne Đivanovića, što melje eko brašno i, kako se ne bi zaboravilo.

Pozdravljamo poslijednu mlinaricu i kako je rekla želimo da se što više promiče zdrav način mljevenja žita i ne zapuste stari mlinovi.

Lara Leitao, 7. a

Zdravo djetinjstvo naših starih

Pitala sam svoga đeda o njegovom djetinjstvu, njegovoj igri. Rekao mi je mnoštvo zanimljivih stvari za koje nisam znala, a posebno mi je drago što se on potrudio prisjetiti svoga ranog djetinjstva i raznih igara i poslova koje je morao obavljati. Evo što mi je rekao...

1. Jesi li se kao dijete igrao, koje su bile najčešće igre? Jesu li drugačije igre igrali dječaci i djevojčice? Jesu li se roditelji igrali s djecom (ako da, na koji način)?

Jesam, naravno da sam se igrao kao i sva druga djeca. Najčešće smo se igrali skrivača, kaputa (slično kao današnja „školica“), „na prestena“ (neku bi stvar stavili u jednu ruku, pa bi onda pogađali u kojoj je ruci predmet koji se skriva kao npr. kamačak (kamenčić)), nogometa s loptom krpjenjačom (lopta napravljena od krpe). Ponekad su se dječaci i djevojčice igrali skupa, a ponekad su ipak bili odvojeni. Roditelji su se rijetko igrali s djecom jer su se djeca uglavnom igrala sama između sebe.

2. Kakve ste sve igračke imali?

Imali smo svakojakih igračaka, ali sve su bile izrađene doma od drva, papira, vune ili neke tkanine. Nismo imali kupovnih igračaka, one su se pojavile oko 1965. godine.

3. Kako su odrasli prije gledali na igranje, je li se smatralo bitnim ili nečim što je gubljenje vremena?

Vremena za igru je bilo dosta, igranje baš i nije bilo bitno za roditelje jer je trebalo pomagati u porodici najviše što se moglo.

4. Koje su se priče pričale djeci, tko ih je pričao? Jesu li djeca jedni druge plašili pričama? Jesu li roditelji djeci izmišljali neke likove da ih prestraše?

Uhh... Dijete, što da ti rečem? Bilo je svakakvih priča, najaktualnija je bila „Crvenkapica“, „Ivica i Marica“, „Čudnovate zgode šegrta Hlapića“, „Vuk i sedam kozlića“, a najviše su nam te priče pričali stariji ljudi, babe i roditelji. Djeca su se međusobno plašila raznim pričama o vukodlacima, vampirima, a i sami roditelji bi nas plašili raznoraznim pričama o Baba Rogi, lorku itd.

5. Koje su se brojalice, pjesmice i poslovice često govorile djeci? Jesu li te poslovice imale neko odgojno značenje?

Brojalice su bile „Eci-peci-pec“, „En-ten-tini“ i još one najčešće koje se još i danas govore djeci. Pjesmica „Ide sanak uz ulicu, vodi bebu za ručicu..“. Djeci su se jako često govorile poslovice kao npr. „Svuđe pođi, doma dođi“, „Što činiš drugome, nadaj se da će drugi učiniti tebi“, „Tko rano rani dvije sreće grabi“, „Tko pojede tuđu kokošicu, svoju drži za nožicu“, „Ispeci pa reci“, „Sto puta tikva ide na vodu i jedanput se razbije“. Sve ove poslovice imaju značenje za odgoj djece, ali su bile bitne i za odrasle i oni su ih jako često spominjali.

6. Jesu li djeca imala radne obveze u kući? Jesu li se razlikovale obveze dječaka i djevojčica? Jesu li djeca bila kažnjavana za nerad i lijenost (ako jesu, kako)? Jesu li se kazne za djevojčice i za dječake razlikovale?

Djeca su imala radne obaveze u kući. Djeca od 7 do 8 godina su pomagali roditeljima u onim poslovima koji su odgovarali njihovoj dobi. Brali bi grožđe, smokve, golokud, četali bi lovoriku, brali rogače, skupljali želude, skupljali šušnje. Dječaci su obično pomagali ćaci, a djevojčice materama. Neposlušne dječake i djevojčice bi kažnjavali za nerad i lijenost po zaslugama (išli su čuvati stoku, kupili su gnjoj i klasje od žita). Obično su djevojčice imale blaže kazne jer su imale manju fizičku snagu. Morale su učiti vestit konavoski vez, a dječaci su morali učiti rad u baštini, a poslušna djeca su se nagrađivala suhim smokvama, orasima, mjendulima...

7. Kad ste se ujutro dizali iz kreveta, kad ste išli na spavanje? Jeste li se uvečer presvlačili u pidžame, kakve ste imali krevete, kako su izgledale sobe?

Ujutro smo se dizali oko 6 i 30, a išli smo leć odmah iza večere (oko 7 sati navečer). Prije spavanja smo prali ruke, zube, noge... Nismo imali pidžame. Imao sam drveni krevet, a neki su imali i kočete. Pokriveni smo bili krepaturom, a glava mi je bila na podglavici. Imali smo uglavnom drvene podove, djeca su sva spavala u jednoj sobi, imale su drvene stropove.

8. Koliko se obroka dnevno jelo, tko je kuhao u kući, jesu li djevojčice pomagale domaćici?

Dnevno su se jela tri obroka; ručak (doručak), objed (ručak) i večera, a težaci koji su u polju kopali imali su međuobrok koji se po konavoski zvao užina. To je bilo između objeda i večere. Glavni kuhar u kući bila je domaćica koja je vodila računa o cjelodnevnom meniju familije, a djevojčice su joj pomagale u guljenju krtole, luka, branju pomadora, pranju suđa. Običnim danima se jelo ono što bi se doma proizvodilo (suho meso, zeleni kupus, kupus raštan, blitva, grah), a dnevni obroci bi bili ujutro u 7 sati se je pila bijela kava ili čaj, u 9 sati je bio ručak, u podne objed, u 4 sata popodne (za težake) užina i u 7 sati navečer je bila večera. Obroci nisu bili obilat, ali su bili česti, zato što konavoski težaci nisu mogli raditi punog stomka. Bolji obroci su bili u svečanim prilikama kad bi se kuhalo svježe meso i peklo meso, a to su bili nedjelja i sveci i svetački dani koji bi se slavili tijekom godine. Svaku večer prije večere tijekom cijele godine molio se dio „Rozarija”

9. Kako su se odijevala djeca?

Djeca su se općenito odijevala odjećom koja se je doma šivala, plela, tkala... Djeca su za školu bila malo bolje odjevena i svako dijete trebalo je imati plavu kutu. Za posebne prilike kao npr. kad su išli na misu ili liječniku imali su malo bolju robu. Za doma i za rad u baštini su nosili već iznošenu robu. Što se tiče obuće, nosili su se konavoski opanci koje su izrađivala dvojica ili trojica konavoskih šustera, a cipele su se čuvale samo za posebne prilike. U moje doba nije bilo banja već su se djeca kupala zagrijanom vodom iz kaldaje u kadinu u kamari ili ako je bila zima pri špaheru na drva u kominu.

10. Od kojih su bolesti djeca i ljudi najčešće pobolijevali, čime su se liječile te bolesti?

Djeca su pobolijevala od zaušnjaka, ospica, šarlaha, upale grla, upale uha, varičela, a stariji ljudi najčešće od šijatike, reume, zubobolje i raznih upala. Za neke dječje bolesti djeca su se vodila liječniku, a one manje opasne su se liječile domaćom medicinom kao npr. upala uha (kapi od čuvarkuće, maslinovim uljem). Upala grla se liječila ispiranjem rastopinom šjeza i komomjele, a stari su ljudi šijatiku liječili oblozima špirita rakije. U slučaju manjih krvarenja stavljao bi se rezani duhan na ranu, a uši u kosi bi se rješavali time što bi se djeca šišala na nulu, a onda bi glavu lagano mazali petrujom.

Nepoznate riječi:

želud – žir
dedo – djed
šušnje – suho lišće
golokud – kukuruz
mater – majka
ćaća – otac
gnjoj – gnoj
baština – zemlja, posjed
mantala – ukuhano crno vino i pšenično brašno
mjenduli – bademi
kočeta – željezni krevet sa željeznim oprugama
slamarica – madrac napunjen slamom ili lišćem od kukuruza
krtola – krumpir
pomadora – rajčica
podglavica – jastuk
krepatur – poplun
stomak – trbuh
rozarija – krunica
roba – odjeća
šuster – opančar, postolar
banja – kupaonica
kaldaja – spremište za grijanje vode u štednjaku na drva
kadin – lavor
špaher – štednjak na drva
kamara – soba
komin – kuhinja
varičele – vodene kozice
šijatika – išijas
čuvarkuća – vrsta kaktusa
šjez – sljez
komomjela – kamilica
špirit – rakija visoke gradacije
petruje – petrolej
perušac – perušanje kože
korota – vrijeme žalovanja
bluza – sako
puca – gumb
pengana jaja – pisanice
ura popodne – jedan poslijepodne

11. Je li u selu i okolici bilo psihički/fizički oštećene i slabe djece?

Bilo je u selu psihički i fizički oštećene djece, ali su moji roditelji strogo vodili računa da se toj djeci ne bih rugao i da ih ne bih omalovažavao. Uvijek sam se s njima igrao jednako kao i s drugom djecom i nikad nisam pitao ni pokušavao pitat zašto su ta djeca takva. To su me isključivo moji roditelji upozoravali da se prema njima treba postupati isto kao i prema svojoj drugoj djeci.

12. Jeli bilo bolesti koje su smatrane neizlječivima?

U moje vrijeme je bilo bolesti koje su za ono vrijeme bile neizlječive kao npr. tuberkuloza i perušac (kod male djece). Kad bi netko u obitelji umro svi članovi obitelji bi nosili crninu cijelu jednu godinu (pogotovo žene). Razlike između umrle odrasle osobe ili djeteta u obitelji nije bilo. Jednako se tugovalo. Muškarci su cijelo vrijeme korote nosili na košulji ili bluzi na lijevoj strani crnu pucu ili crnu traku. Žene kojima bi umro muž (udovice) cijeli svoj život bi nosile crninu.

13. Koji su blagdani bili najvažniji, koji su se slavili?

Slavili su se svi glavni katolički blagdani, a posebno blagdani koje je slavilo moje selo, a to su Sveti Dimitrije i Sveta Ana. Djeca se za određene blagdane darivaju: Božić-smokve, orasi i mjenduli Uskrs-pengana jaja.

Pitala sam đeda o njegovom školovanju...

14. Gdje je bila tvoja najbliža škola?

Kad sam krenuo u prvi razred najbliža škola je bila u susjednom selu, u Drveniku udaljenom tri kilometra od moje kuće. Četiri sam godine svaki dan pješačio do škole i natrag. Sljedeće četiri godine, od petog do osmog razreda svaki sam dan pješačio do škole u Čilipima koja je bila udaljena četiri kilometra od Gabrila. Nakon završene osnovne škole išao sam tri godine u školu učenika u privredi u Dubrovnik i završio zanat automehaničara. Nakon završene vojske bio sam jednu i pol godinu na školovanju u vatrogasnoj školi u Zagrebu. Djeca su u školu polazila sa sedam godina starosti, a nastava je trajala od 7 ujutro do ure popodne, a poslije povratka iz škole trebao sam učiti pa pomagati svojim u kući i oko kuće.

Sva su se djeca radovala polasku u školu jer su se time oslobađala kućanskih poslova i pomaganja.

15. Za kraj što misliš koja je razlika između današnjeg i prijašnjeg djetinjstva i školovanja?

Djeca u moje doba nisu imala puno obaveza što se tiče same škole. Imala su vremena za učenje, pomaganje i igru, a današnja djeca su preopterećena školskim obavezama, tako da im ostaje vrlo malo slobodnog vremena za igru i druženje. Za mene je bilo puno bolje prije jer je djeci bilo više vremena za uživanje. Školski praznici su bili dati djeci da se odmaraju i uživaju od školskih obaveza dok danas to nije tako, te za vrijeme praznika djeca imaju školskih obaveza. Moje mišljenje kao što ima u državama u svijetu je da bi djeca trebala učiti samo u školi, a kada su doma ne bi trebali biti opterećeni njome. Hvala dragi đedo što si mi ispričao sve običaje i način života. Drago mi je što sam barem malo upoznala tvoje djetinjstvo i prijašnji život. Moram priznati da mi je pomalo nezamislivo život bez mobitela, interneta, a i dio života uopće bez struje. Vjerujem da bi se ja na to mogla priviknuti iako bi mi zasigurno bilo jako teško.

Ilija Letunić, 8. b

Gvardijan Franjevačkog samostana sv. Vlaha u Pridvorju

Fra Ivo Kramar je gvardijan Franjevačkog samostana sv. Vlaha u Pridvorju i policijski kapelan za Dubrovačko-neretvansku županiju, a iz srca, vrlo uspješan pjesnik. Objavio je više pjesama.

SAMO ZA TINTILINIĆ ustupio je svoju pjesmu :

Na izletu

S osmijehom sam dočekaó jutro,
bez glavobolje i ružnih snova.
Sunce se svečano spremalo na današnji
mimohod.
Stara lipa raširila ruke
Prema nebu,
okićena svečanom odorom,
zelenila.
U glavi mi Vlašić
Mali medvjed,
Prividne slobode.
„Siđi doje past ćeš , medo!“
Anđeoski glas.
Apsi lutalice
Traže sočne zalogaje gostiju,
Kojima su oči više gladne
Nego želudac.
Razdragane oči djeteta,
Što im se raduje.
I onako sočno ih pozdravi
Na svoj osebujan način
„Biži tamo!“
Plava voda se razmahala,
Tugaljivo
Žaleći stoljetne vrbe i topole
Što su stajale pored obale,
I hladile svoje kose.

Neke podivljale mačke,
Od stola do stola
Išču ćevap i bježe pod stol,
„Ja hoću ćevape jesti.“
Može li se naručiti dva?
Samo pet .
Nema veze, daj.
„Ivo , mačke idu pod stol.“

Ivo Kramar

Nike Šiša, 7.a

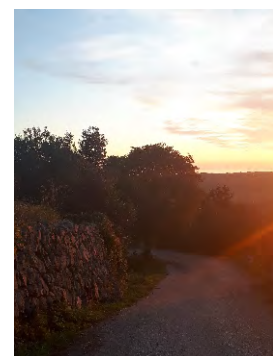
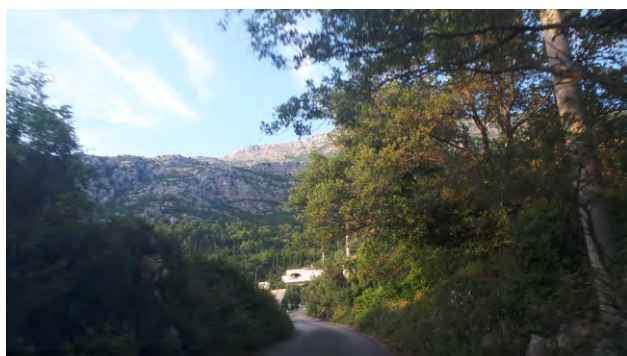
Uspomene grade dom!

Pitala sam susjedu gđu. Lucu Letunić o našoj bivšoj Područnoj školi u mjestu Mihanići. Rekla mi je: „A dijete drago, tu ti nemam baš previše za ispričati.“, ali kako smo dublje ulazile u razgovor tete Luce se sve više stvari prisjećala, te mi je pričala i o dječjim igrama i o svemu što nisam znala. „Ilija moja, prije nego što se škola uopće izgradila, moji vršnjaci i starija djeca iz sela išli smo se igrati u jedne tete koja se zvala Sanja Perčin, a ona je živjela povrh sela. U njenoj kući mi smo ti se igrali, družili, ali smo vazda nešto i naučili.“ kaže meni tete Luce. Shvatila sam ja da su oni tako kroz zabavu učili kao što danas djeca uče u vrtićima. Zatim mi je tete Luce počela pričati konkretno o školi: „Prije ti se ođe nije baš odvajalo ko je bio fizički radnik, a ko nije, jer svi su radili i puno se fizički umarali. Zato, su našu školu gradili uglavnom seljani. Drveniĉani u početku nisu ĉeli pristat da se škola gradi, ali ipak je počela izgradnja. Materijal za školu smo nosili od tunela na štrici skroz do mjesta ĉe je i sad škola, tj.dom. Nosili smo materijal i mi ĉeca jer nam je to donekle bilo i zabavno, ali smo i morali pomagat starjima. Škola se otvorila ja mislim 1950.godine, a od kad se ne ide, to znaš. Od kad nam je došo rat, škola se zatvorila a kasnije je dana za seoski dom.“

" Mislim da je prava šteta što u našem selu sad nema škole jer u selu ima jako puno djece i svake godine nas ima sve više. Bilo bi baš lijepo da se naša škola ponovno otvori u budućnosti. Pitala sam još malo: „Tete Luce, možete li mi reć nešto o igrama koje ste igrali kao dijete, kuda ste išli i koliko ste se zapravo stigli igrat?“ „Aovako, slušaj, nismo imali previše vremena za igru, ali svaki put kad bi uhvatili priliku za igru, iskoristili smo je; nekad smo bježali od doma kako bi igrali „na spasa“(današnjeg skrivača), nekad smo se bezveze skrivali jedni drugima tako što bi se popeli u murve, pa bi prepadali jedni druge, a igrali smo na primjer i neke igre koje si sigurno i ti igrala kad si bila mala. Sigurna sam da si nekad igrala „na lastike“ ili „skakavca“. „Čekajte, kako se igra „skakavca“?“ „Ma to ti je ono što vi danas zovete školica ja mislim.“ „Ahaa, to je to. Da, to sam igrala puno puta.“ „Da, nismo ti mi igrali nikakve posebno drugačije igre nego vi danas, samo što se danas te igre gube zbog mobitela i računala...“ Potpuno se slažem s tetom Lucom. Sve sam ove igre i ja igrala, ali primjećujem da moj brat koji je od mene mlađi samo tri godine nije baš tako puno igrao ove igre, a pogotoo djeca koja su mlađa od njega. Brzo će se te igre prestati igrati jer su ih sad zamijenile virtualne igre. Uff sad kad sam se zamislila o ovim igrama nisam ni pitala tetu Lucu o prezimenima i je li ih prije bilo više ili manje. Valjda će mi tata znat odgovorit na to pitanje.

Puno se zahvaljujem teti Luci Letunić koja se uvijek odazove mojoj gnjavaži kad me nešto zanima ili kad trebam napisati neki ovakav rad. Mihanići su jako lijepi. Pišući ovaj rad shvatila sam koliko o njima zapravo ne znam, te me je on potaknuo da nešto istražim, nešto novo saznam. Nakon ovoga ću zasigurno još potražiti podatke o mom selu jer me sad jako zanima!

Ilija Letunić, 8.b

Stara konavoska izreka:

*Poklade, poklade
Sve se žene „poklale“
Samo jedna ostala
Koja me je koštala.*

(Narodna konavoska kazivačica
Kate Veselić)

Natjecanje crvenog križa

Kao i svake godine naša škola je i ove godine sudjelovala na natjecanju Hrvatskog Crvenog križa, održanog 10. ožujka u Dubrovniku.

Natjecanje se održavalo u dvije kategorije: podmladak i mladi.

Naši učenici Mario Marić, Marija Mujo, Karla Radonić, Petra Banac, Matea Fragić i Anđela Dragić natjecali su se u kategoriji podmladak s drugim ekipama iz 15 osnovnih škola i zauzeli 7. mjesto.

Cilj ovoga natjecanje jest osvijestiti i educirati mlade o važnosti prve pomoći. Probuditi u njima humanost i potrebu za pomaganjem onima kojima je pomoć potrebna.

„Na mladima svijet ostaje.“

Utorak, 22. listopada 2019.

Dame i gospodo, mladi i stari, došao je taj dan. Dan kojeg čekam još od lipnja. Dan o kojemu sanjam i najljepše snove i najgore noćne more već mjesecima, a opet jedan tako nepredvidiv, poseban dan u mom životu. Iz naslova se može pogoditi da je riječ o danu odlaska na eksturciju. O ovome danu s prijateljicama već mjesec dana neprestano govorim, isto kao i o sljedeća tri. Toliko smo se veselile eksturciji da smo sinoć jedva oka sklopile. Imale smo toliko velikih planova za tu eksturciju da je bilo teško zaspati, a znati da je to još samo par sati dalje od nas. Kako god, oči su se, nakon nekog vremena, same zaklopile, a preda me je stupio san o onome što tek dolazi. Sanjala sam zrakoplov, let, pogled na zemljino tlo s prozora iz visine. Ovo mi je trebao biti prvi let u životu te sam na samu pomisao o vožnji zrakoplovom skakala od sreće.

I onda me iz sna prene gromoglasan zvuk alarma. Nasilno sam otvorila oči, nadajući se tome da ću ugledati danju svjetlost. Međutim, ugledala sam zvijezde u svom punom sjaju. Trebalo mi je dugo da shvatim da sam se probudila u tri i trideset i da ne bih trebala vidjeti danje svjetlo još barem dva sata. U zračnoj luci su nas pregledali te smo malo pričekali na ukrcaj u zrakoplov. Sjeli smo, opustili se, i zrakoplov je polako krenuo hvatati zalet. Nadvladao me je osjećaj straha. Držala sam se za sjedište ispred sebe. Na trenutak sam zatvorila oči i već sljedeći trenutak odvojila sam se od Zemlje. Osjećaj je bio nepredvidiv, neopisiv... Letjela sam u visine o kojima sam još sinoć mogla samo sanjati. Pri slijetanju mi je postalo žao što je to lijepo iskustvo tako kratko trajalo. Odjednom sam poželjela ponoviti taj let.

Nakon leta nas je vodička odvela do crvenog turističkog autobusa. To nam je trebao biti novi dom do petka. Odmah smo krenuli brzim tempom. Na putu do Istre stali smo na jedno jedino odmorište gdje sam otkrila najbolje proteinske čokoladice na svijetu. Je li vam ikada itko spomenuo da čokolada može biti zdrava? Meni, najvećoj ovisnici o čokoladi, samo je jedna takva vijest u životu trebala. Male proteinske čokoladice u žutom omotu postale su moja nova ljubav.

Naše prvo odredište bio je najmanji gradić na svijetu, Hum. Ondje smo naučili brojne stvari, a i prvi put smo spomenuli riječ tartufi. Ti isti tartufi su nas pratili sve dok nismo napustili Istru. Nakon toga slijedio je predivni Motovun. Ondje smo naučili dosta o utjecaju Mletačke Republike i Talijana na razvoj Istre.

Čuli smo legendu o jami Baredine, te smo ulaskom u tu istu jamu vidjeli ljepote podzemnog svijeta. Ne znam je li to zato što se jako dugo bavim umjetnošću, ali ti stalaktiti i stalagmiti stvarno su me dojmili. Činilo se kao da i Zemlja sama stvara svoju umjetnost negdje dolje, u dubini, gdje ljudsko oko vrlo rijetko upućuje svoj pogled.

Nakon dugog, zamornog dana i još par znamenitosti koje smo posjetili, došli smo u hotel na večeru. U hotelu je bila još jedna skupina učenika, također su bili osmaši na eksturciji. S njima smo bili u klubu i malo smo se bolje upoznali. Plesali smo do dugo u noć, što se sutradan odrazilo na nekima od nas.

Srijeda, 23. listopada 2019.

Današnji je dan započeo kucanjem nastavnice Geografije na vrata naših hotelskih soba. Sišli smo na doručak, uzeli svoje stvari te otišli u nove pobjede – na Brijune. Tamo smo vidjeli bogatstvo flore i faune, čak smo s nekim jedinkama i razgovarali, a to su bile dvije papigice, Ara i Koki. Posjetili smo fotomuzej posvećen jugoslavenskom predsjedniku Josipu Brozu Titu. Te slike opisivale su njegov život te značajne trenutke koji su se dogodili upravo na Brijunima.

Sljedeće današnje odredište bio je grad Rovinj. Rovinj mi je, iskreno, jedan od najljepših destinacija koje sam posjetila na ekskurziji. Šarene ulice, mnoštvo galebova zbog kojih su neki od nas ostali bez hrane, mnoštvo legendi i uz to jako lijepo vrijeme uljepšali su naš kratki boravak u Rovinju. A nakon Rovinja, uputili smo se natrag u Pulu. Ondje smo razgledali amfiteatar i stari dio grada. Pula mi se također, kao grad, jako svidjela. Bila je posebna.

U hotelu opet večera pa disko. No, večeras su u disku novonastala prijateljstva između nas i drugih osmaša postala još jača. Dogodile su se i neke ljubavi, ali o tome šutim, obećala sam šutjeti.

Četvrtak, 24. listopada 2019.

Jutros nastavnica nije trebala kucati na vrata, nekako sam sama natjerala svoje oči da se otvore i svoje noge da polako napuste toplinu i udobnost kreveta. To nam je bilo posljednje jutro u hotelu u Puli. Predali smo kartice i naše su noge prešle preko praga hotela. Bilo je teško napustiti ga zbog lijepih uspomena i novih prijateljstava koja se nikako ne mogu zaboraviti, ali okrenuli smo se budućnosti. A posebno onome šoping u Zadru kojemu se svi veselimo.

Bilo je upitno hoćemo li šopingirati. Raspored je bio nakrcan, prije Zadra je trebalo posjetiti i Ogulin, ali sve smo uspjeli brzo obići i dobili smo ono što smo htjeli.

Voljela bih se, kao netko tko je cijeli svoj život posvetio glazbi, osvrnuti na morske orgulje koje sam čula na zadarskoj obali. Nikada prije nisam čula nešto tako jedinstvenog zvuka. Nisam ni slutila da ću se naježiti čim čujem tu melodiju, koja je svakom novom frazom drukčija. Svaki put čuješ nešto novo, jedinstveno, nešto ljepše od prethodnog zvuka. Drago mi je da sam dobila priliku čuti te lijepe zvuke.

U hotelu u Biogradu dogodila su se brojna čuda. Obnovila su se brojna prijateljstva koja su prolaskom godina bila malo utihnuta (neću reći prekinuta, nikada se nismo posvađali, samo su neki od nas jednostavno prestali međusobno razgovarati jer nisu imali neku potrebu za time). Rado smo se družili i prisjećali stvari koje su se događale u nižim razredima. Ne mogu izbrojati koliko puta smo pogledali natrag i ostali šokirani pri samoj pomisli da je od nekih sjećanja prošlo više od pet godina, a kao da smo još jučer bili ona mala djeca koja po prvi puta u svojim životima prelaze školski prag i slušaju školsko zvono.

I još nešto... Pogodite tko je razbio čašu u hotelu u Biogradu? Ne, uopće nisam ja...

Petak, 25. listopada 2019.

I evo, svanuo je posljednji dan našega malog putovanja. Naši su kovčezi opet bili u prtljažniku kod dunda Branka, našeg vozača. Vozili smo se prema Nacionalnom parku Krka. Ondje smo se fotografirali, promatrali prirodne ljepote i naučili nešto o kovanju, pletenju te općenito životu dalmatinskih gradova u povijesti. U Šibeniku smo vidjeli predivnu katedralu sv. Jakova, građenu u gotičkome stilu. Gotiku sam dosad mogla vidjeti uglavnom samo na fotografijama, pa sam ulaskom u tu katedralu ostala bez teksta. Visina te crkve išla je do samih nebesa, a o ukrasima i ljepotama mogla bih pisati satima, pa trenutno ne bih započinjala s tom temom.

Na ekskurziji sam doživjela brojne stvari o kojima se nisam ni nadala. Mislila sam da će to biti obična četiri dana provedena daleko od kuće, ali bilo je puno više od toga. Ne, ne želim da ovo ispadne kao onaj književni kliše, stvarno je tako bilo. Osim lijepog vremena i znamenitostima koje ostavljaju bez teksta, malo sam se bolje povezala sa svojim vršnjacima, razgovarala sam sa svima njima na jedan sasvim poseban način, osjetila tu povezanost naše generacije, posebno kad smo u klubu plesali zagrljeni. Shvatila sam da je zajedništvo to koje, u svakom slučaju, mora pobijediti. Ma koliko god se mi prepirali, ova ekskurzija je pobijedila sve naše prepirke i shvatili smo jedni bez drugih ne možemo. Žao mi je što je tako brzo završilo, ali bilo je lijepo dok je trajalo. A naša sljedeća stanica je – Vukovar!

Obilježen Dan škole i završetak radova na energetskej obnovi OŠ Gruda

U petak, 31. svibnja je u našoj školi bilo posebno svečano. Prigodnim programom obilježili smo Dan škole i uspješan završetak radova na energetskej obnovi škole. Tom prigodom su školu posjetili župan Nikola Dobroslavić s v.d. pročelnicom UO za društvene djelatnosti Jelenom Dadić i ravnateljicom RRA DUNEIA Melanijom Milić te zamjenik načelnika Općine Konavle Ivo Radonić i ostali. Župan Dobroslavić je ovom prilikom čestitao vodstvu škole rekavši kako je bio izazovan posao pripremiti ovaj projekt u zadanim rokovima no kako je sve prošlo bez problema.

Zamjenik načelnika Općine Konavle Ivo Radonić je ovom prilikom čestitao svim djelatnicima škole i učenicima Dan škole i još jednu uspješnu akademsku godinu. Također je čestitao Dubrovačko-neretvanskoj županiji, županu Dobroslaviću sa

suradnicima, RRA DUNEIA i resornim ministarstvima na uspješno odrađenom projektu energetske obnove OŠ Gruda koji će uvelike poboljšati uvjete rada te imati znatne financijske uštede. Napomenuo je kako je riječ o izrazito važnom projektu kako za školu Gruda tako i za cijelu Općinu Konavle.

U prostorima Osnovne škole Gruda 15. 2. 2019. je predstavljen projekt pod nazivom „Energetska obnova zgrade Osnovne škole Gruda“. Riječ je investiciji u sklopu projekta „Energetska obnova zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja“.

O prednostima energetske obnove govorila je ravnateljica škole Zdenka Pivčić, a uz predstavnika Općine Konavle donaćelnika Iva Radonića, sudjelovala je i v.d. pročelnica županijskog Upravnog odjela za društvene djelatnosti Jelena Dadić.

Projekt je sufinanciran iz europskih strukturnih i investicijskih fondova. Provedba je u tijeku, a rok završetka je 29. travnja 2019. godine.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj - Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“

Investitori projekta su Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost – iz Europskog fonda za regionalni razvoj; te Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije – iz Fonda za sufinanciranje provedbe EU projekata, na regionalnoj i lokalnoj razini Dubrovačko – neretvanska županija.

Projektom vrijednim 3.026.683,17 kuna predviđena je toplinska izolacija vanjskih zidova i krovišta, zamjena dijela vanjske stolarije s energetski učinkovitim, ugradnja solarnih kolektora za pripremu tople vode, razdvajanje mjernih mjesta za potrošnju lož ulja za školu i dvoranu.

Time bi se znatno smanjila potrošnja toplinske energije - za 89 posto, a tako i umanjila emisija štetnih plinova.

Time bi se osigurale financijske uštede, poboljšali uvjeti rada u školi, podigla razina svijesti o potrebi racionalnog korištenja energije i zaštiti okoliša, te korištenje obnovljivih izvora energije. Pružanje stručne i tehničke podrške kod prijave i provedbe projekta daje Dubrovačko-neretvanska županija kao osnivač, Regionalna razvojna agencija DUNEA, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Projektant je DELTAGRAD d.o.o. a izvoditelj radova: Tehno-elektro d.o.o.

Ugovor potpisan 5. lipnja 2018. kao rok izvođenja navodi kraj travnja 2019., što je i ostvareno. Sada uživamo u novom izgledu i energetske učinkovitosti prostora škole.

Moje putovanje na državno natjecanje u čitanju naglas

“Druženje, stvaranje novih prijateljstva, razvijanje ljubavi prema knjizi još su vrjednija nagrada.”

Kada sam na županijskom natjecanju u čitanju naglas osvojila 1. mjesto u mlađoj kategoriji, bila sam presretna što idem na državno natjecanje u Sisak. Jedva sam dočekala taj slavni 21.11. kad smo nastavnica Marijana, Mihael iz Osnovne škole Župa dubrovačka koji se natjecao u starijoj kategoriji, njegova nastavnica Tanja i ja krenuli prvim letom do Zagreba. Ja, Ivana, učenica 5.r. iz Dubravke u Konavlima, predstavljamo Dubrovačko - neretvansku županiju!!! To je bilo prvi put da na putovanje ne idem s obitelji. Mama je imala malo veću tremu nego ja. Pošto je let bio rano i u Zagreb smo stigli u 8:00, a autobus za Sisak je bio tek u 11:00, na kolodvoru smo doručkovali, popili kavu i podružili se. Organizatori su na kolodvoru dočekali i sudionike iz drugih županija te smo zajedno krenuli za Sisak. Kad smo stigli u hotel, upoznali smo cimerice. Moje su bile super, iz Istre i Zagreba, a sprijateljila sam se i s curama iz susjedne sobe. Odmah smo išli na fini ručak nakon kojeg smo imali vrijeme za odmor. U tom vremenu i nismo se baš odmorili jer smo svi bili uzbuđeni zbog natjecanja u mlađoj kategoriji koje je slijedilo. Prošetali smo do kazališta Kristalna kocka vedrine gdje se održavalo natjecanje. Kad smo stigli, pripremili su nas za izlazak na pozornicu, stavili nam mikrofone i uputili nas u sve. Imala sam tremu. Malu. Veliku!!

Bila sam među prvih devet, točnije četvrta. Pozornica, ja i žiri jedini su osvjetljeni, ostalo u mrklom mraku. Ne vidim ni nastavnicu. Hrabro sam se predstavila, predstavila knjigu i pročitala ulomak. Svi su me pohvalili. Nakon što je prvih 9 natjecatelja pročitao svoje djelo, imali smo kratko osvježenje pa nastavak s idućih 9 natjecatelja. Kad smo svi završili nastupe, imali smo 20 minuta pauze za odluku žirija i glasanje publike. Nisam osvojila nagradu, ali to me uopće nije rastužilo jer sam se baš puno zabavljala, upoznala super prijateljice.

Druženje, stvaranje novih prijateljstva, razvijanje ljubavi prema knjizi još su vrjednija nagrada - ovu sam rečenicu zapamtila, rekla ju je predstavnik žirija. Još je rekla da smo svi bili izvrsni i da im je bilo teško odabrati najbolje. Za kraj prvog dana imali smo organiziranu svečanu večeru u restoranu gdje smo se svi družili, mi iz „male“ skupine natjecatelja s onima „velikima“ iz druge skupine. No to nama nije bio kraj. U hotelu smo se nastavili družiti do kasno navečer. Nemojte misliti da smo stvarali buku i ometali druge goste, ne, bili smo kako kažu nastavnice, pristojni.

Nastavnica Marijana i ja na županijskom natjecanju

Sutradan smo imali doručak u hotelu pa odmah nakon razgledavanja grada, natjecanje u starijoj kategoriji. Grad je bio pun magle, čak ni drugu stranu obale rijeke Kupe nismo vidjeli. Kad je krenulo natjecanje u drugoj kategoriji, bila sam opuštena, bez treme. Zamišljala sam da sam žiri i odabirem najbolje. S nastavnicom sam, nakon što smo poslušale Mihaela, izašla vani i još malo razgledala Sisak. Magla se razišla pa smo šetale glavnim trgom, popele se na prekrasan most iznad Kupe i prošetale gradom.

Moj nastup na državnom

Sisak mi je lijep, a rijeka Kupa još ljepša, široka, nije mirna, puna virova i brzaca. Mihael, za kojega sam naravno glasala, osvojio je 2. mjesto i zato smo bili jako sretni.

Tako je službeno završilo cijelo natjecanje. Prije nego što smo se odjavili iz hotela, pošli smo u

turistički centar pogledati suvenire. Kupila sam za obitelj i prijatelje po sitnicu s motivom grada. To su ipak moji najvjerniji navijači. Slijedio je još zajednički ručak u Mc Donald's-u. Oprostila sam se s novim prijateljicama, razmijenile smo brojeve mobitela i obećale da ćemo se dogodine opet naći na istom mjestu. Do tada čitat ćemo zanimljive knjige.

Mihael, zagrebačka prijateljica i ja

Moje putovanje nije još gotovo. Treba sletjeti u Čilipe. Tu je Zagreb!! Let je bio tek u 21:10 tako da smo nastavnica i ja stigle prošetati Zagrebom. Posjetile smo Trg bana Josipa Jelačića, zagrebačku katedralu, Kamenita vrata, tržnicu Dolac, Zrinjevac i zasladile se u slastičarnici Vincek.

Let za Dubrovnik prošao je mirno. Mama je i mene i nastavnicu Marijanu dočekala s velikim poklonima. Rekla je da smo nas dvije za nju pobjednice. Bilo je to jedno jako lijepo iskustvo i opet bih ga ponovila.

Osobna iskaznica

Ivana Milković, 5.r.

Svira klavir, čita knjige, druži se s prijateljima i obitelji, vozi bicikl...

Voli Prirodu i Hrvatski jezik

Najdraža knjiga:
Priče za laku noć za mlade buntovnice

Prvo mjesto u našoj županiji
u čitanju naglas

Most na Kupi

Isus je živ

Isus je sad po nebu. Njegov duh je još u Crkvi, Isus je raspet na križu i on je potreban za svoj narod. Mi slavimo kronicu i idemo na blagoslov i klanjamo se dragom Bogu. Mi slavimo i molimo se za vječnost. Isus posvećuje svo vrijeme nama i On je još uvijek živ. Mi vjerujemo u jednog Boga i on je uskrsnuo za narod. Ljudi se krizmaju i pričešćuju. Ljubav je sve što treba ljudima.

Antonio Hendić, 4.b

Moram promijeniti svoje ponašanje

Ovo je priča o rečenici iz naslova koju si nitko ne želi staviti u glavu, ali kadase to ipak jednom dogodi, ona neće lako izaći.

Prije četiri dana nisam imala domaći, a učiteljica je bila začuđena. Rekla mi je: „Pavla, to ti je drugi put ovaj tjedan i peti put ovaj mjesec. Jako sam zabrinuta. Moraš promijeniti svoje ponašanje ili se nećemo dobro provesti!“ Odjednom, svi su ušutjeli. Tog istog dana, mama me pitala kako je bilo u školi. Kada sam joj rekla što se dogodilo, poludjela je i ona, a i ja. „Kako si to dopustila?! Uvijek si bila odlična, pa što ti se dogodilo?! Ne znaš, je li, pa ja znam! Bila je to lijenost! Sad si se sjetila, ha?!“, a zatim sam se razderala: „Što tebe briga imam li ja domaći ili ne?! Pazi svoj posao!“ To je bila kap koja je prelila čašu. Iz mame je izletjelo: „Moraš promijeniti svoje ponašanje! Idi u svoju sobu, ne, još bolje, idi u bratovu!“ Otišla sam i nazvala prijateljicu. Kada sam joj rekla što se dogodilo u školi i kod kuće, posebno naglašujući riječi: „Moraš promijeniti svoje ponašanje“, napravila je nešto što me razljutilo. Složila se s mojom mamom. Prekinula sam naš razgovor i razmišljala o toj rečenici. Razmislila sam i sama sebi u zrcalo rekla: „Moram promijeniti svoje ponašanje!“ Ovaj događaj me naučilo kako moram biti pristojna, vrijedna i dobra, ali mislim da ništa ne bi bilo od svega da sam i ovaj put ostala gluha na čarobnu rečenicu: „Moraš promijeniti svoje ponašanje!“, čini li se i vama tako?

Pavla Drašković, 5.a

Kada bih ja bila superheroj, svijet bi bio...

Heroj? Što je to heroj? Je li heroj Spiderman koji skače po krovovima i ima moći pauka, nindže koje su u tijelima kornjača, ljudi koji lete, imaju super snagu ili...

Mislim da ne. Heroj je otac koji prvi put primi dijete u svoje ruke. Da!!!! Što još? Majka koja zna usrećiti svoje dijete. ALI!!! Kada bih ja bila superheroj, kakav bi bio svijet? Bila bih tri u jednom: poznata liječnica koja bi spasila stotine ljudi, bila bih policajka koja je uhitila poznate zločince i bila bih vatrogasinja, koja gasi brojne kuće i koja je spremna dati svoj život za druge. Kada se to troje spoji u jedan to se zove superheroj. Ne bi bilo više pljačkaša, alkoholičara jer ne bi bilo potrebe za tim. Ljudi bi bili sretni.

Da, isto ne bih letjela, ali ovako bih bila još zadovoljnija jer bih znala da je svijet je ovakav jer sam ja superheroj. Kada bi još neki čovjek bio tri u jedan, to bi bilo divno. Netko bi bio pjevač, astronaut i kuhar, netko knjižničar, nogometaš i konobar...

Svijet bi bio pun ljubavi i sreće. Ozonski omotač bi bio tvrd poput stijena kraj čistoga mora. Ne bi bilo rata niti loših ljudi. Sva bi srca bila čista kao zraka sunca koja prodire kroz prozore đaćiću u veselom jutarnjem doručku. Zlostavljanje, tuča, psovanje, sve bi to bilo u košu za smeće jer ne bi trebalo nikome. LJUBAV, DOBROTA I EMPATIJA - tri u jedan.

Helena Penetra, 5.b.

Moje viđenje opće deklaracije o ljudskim pravima

1. Svaki čovjek ima pravo na život

Svaki čovjek bi trebao imati pravo na život, ali ga nema. Npr. abortus, time nerođenom djetetu uzimamo pravo da uopće vidi svijet, a zašto? Jer ga majka ne želi?!? Time je legalizacija abortusa kontradiktorna deklaraciji o ljudskim pravima.

Nike Šiša, 7.b

Niti jedan čovjek ne smije biti osuđen na smrt ili ubijen, jer svi imaju pravo na život. Nitko nije ništa posebniji od nekoga tko ima fancy odjeću, a drugi je siromašan. Svi su jednaki. Zbog takvih stvari se ne treba ubijati. Nikome život ne treba biti uskraćen. Svi trebaju živjeti koliko im Bog da. Naprimjer izbjeglice. Njima je život uništen zbog nekih ljudi koji su odlučili započeti rat. Oni lutaju svijetom tražeći slobodu, bolji život. I onda ih mi odbacujemo od sebe, zaboravljamo na njih, ali i oni zaslužuju bolji život.

Ivan Mujo, 7b

2. Svatko ima pravo na izražavanje svog mišljenja

Ja mislim da svaki čovjek ima pravo da kaže što misli i kao se osjeća. Također mislim da treba govoriti i razgovarati, s roditeljima, nastavnicima, prijateljima, o tome kako se osjećamo i o čemu razmišljamo, da nas oni bolje upoznaju, a na taj način ćemo izraziti svoje mišljenje.

Mario Božinović, 7.b

Svatko ima pravo na sklapanje braka i na osnivanje obitelji

Ljudi imaju pravo na ljubav i da imaju djecu koja će ih podsjećati na to.

Svi ljudi imaju ista prava, a neki ljudi to ne poštuju.

Jelena Schmuch, 7.a

„Blago onemu ko ima za prijatelja i parca svetoga Vlaho“

(zapisao dubrovački isusovac, 1765. godina)

Sveti Vlaho
Dragi sveti Vlaho,
Što u Gradu stojiš ti
Daj mi snagu za život i
za sve što u budućnosti dolazi.
Zbog tebe našeg parca velikog
Prava festa u Gradu se događa.
Hvala ti moj sveti Vlaho za obitelji i prijatelje!

Nika Grmoljez, 4.b

Različitost

Različiti smo po osobinama i manama, po osjećajima, po vjeri, rasi, ali i izgledu i imenu. Različitost nas upućuje kako moramo poštovati tuđe mišljenje i kad je drukčije od našeg i da moramo poštivati da nisu svi isti.

Poruka svima: moramo pomagati drugima.
Dobro se dobrim vraća.

Ivana Milković, 5.r.

Dobrota

Uvijek budi dobar, jer se dobrota vraća dobrotom. Nikada ne tuguj za prošlošću jer to je već bilo i ne možeš ništa tu promijeniti. Gledaj i zamišljaj budućnost jer samo ti imaš ključ za svoju budućnost i samo ti možeš otključati ta velika vrata.

Nemoj opet previše ulaziti u budućnost i zaboraviti na sadašnjost, jer tako možeš izgubiti svoje vrijeme. Vrijeme ide uistinu brzo. Ako samo čekaš da prođe vrijeme, ići će sve sporije, zato to vrijeme iskoristi za pomaganje drugima.

Ljudi vole i cijene tvoju dobrotu.

Ne zaboravi: vratit će ti se kada najmanje očekuješ!

CITATI:

Nikome ne vraćajte zlo za zlo; promišljajte o tome što je dobro pred svim ljudima. Ne znači da je pas dobar ako glasno laje. Isto tako ne znači da je čovjek dobar ako je vješt s riječima. Srce puno hrabrosti i dobrote treba od vremena do vremena nešto opasnosti, inače mu svijet postaje nesnosan.

Nema dobra i zla, postoji samo moć, i oni koji su preslabi da teže za njom.

Ljudi vole ono što je dobro ili što im se čini da je dobro, ali obično griješe u procjeni što je to dobro.

Usporediti dobro i zlo isto je kao i sebe uporno mučiti glađu i žeđu.

Svi ljudi ne mogu biti bogati i poznati, ali svi mogu biti dobri.

Laura Bokarica, 7.a

3 načina kako bismo svijet učinili boljim

1. Pomoći siromašnima, napojiti žedne, nahraniti gladne i beskućnike udomiti
2. Ne bahatiti se s novcima, već dati onome kome treba
3. Pomoći osobama s posebnim potrebama
4. Ako vidiš da je priroda neočišćena i zagađena, OČISTI JE!!!!!!
5. Trčati za one koji ne mogu

Katarina Arkulin, 7.a

1. Poslati par ljudi po Južnoj Americi i Africi da obrazuju druge ljude koji su nepismeni ili nepoznaju umijeće za lakše obavljanje poslova kojima se bave.
2. Izgraditi još ustanova za smještanje beskućnika.
3. Uvesti još humanitarnih akcija i obrazovati ljude i suočiti ih s problemima ljudi iz ostatka svijeta.

Nike Šiša, 7.a

1. Raditi radionice koje govore o borbi protiv rasizma.
2. Donirati za djecu koja nemaju novca za školovanje i za bolji život.
3. Prihvaćati ljude koji nisu iste puti ili iste vjere kao mi.
4. Pomagati onima koji ne mogu, a mi možemo.
5. Ako netko baci smeće na ulici, upozoriti ga da to ne radi.

Marin Miljak, 7.a

1. Organizirati prodajne izložbe i darivati svu potrebnu opremu siromasima po svijetu.
2. Pitati stariju osobu kako se bori za pravo zatočenika u rezervatima, jer i oni su živa bića i zaslužuju živjeti.
3. Skupljati novac od blagdana i rođendana za siromašne osobe i djecu.
4. Zabraniti rodbini koja puši da ne puši ili koja pije da ne pije.
5. Pomagati siromasima u gradu.
6. Ljudi su ljudi, i svi su isti i ne bismo trebalo odbacivati drugačije od nas.

Ivo Đuratović, 7.a

Kako približiti posao psihologa roditeljima i djeci

NAŠA PSIHOLOGINJA MIRJANA KRIZMANIĆ O RASTANCIMA: 'VRIJEME NE LIJEČI SVE, MNOGI LJUDI CIJELI ŽIVOT PATE ZBOG NEKIH GUBITAKA'

U praksi uvijek se susrećemo s odbojnim stavom pa čak i strahom od psihologa. Svi odmah pomisle da je to psihijatar. Psiholog i psihijatar su različite profesije. Zato donosim primjer jedne psihologinje, čija djela preporučam.

Mirjana Krizmanić napravila je priručnik „Mala psihološka kuharica s receptima za osnaživanje duha i tijela“. O čemu se radi, sama autorica je napisala: „Napravila sam knjigu iz želje da demistificiram psihologe. I danas puno ljudi ne razlikuje psihologa od psihijatra. Razmišljala sam, ako napišem knjigu u kojoj objašnjavam psihologe, to neće proći, jer ljudi ne vole da im se docira. Ali ako im napravim knjigu koja je simpatična, koja je djelo psihologa, svih mogućih ovdašnjih, možda ih približim...“

Poslala je pismo na stotinu i pedeset adresa svojih kolega psihologa, zamolila ih da pošalju recepte, nešto što kuhaju u svojim kuhinjama. „Kada sam se upustila, jedan mi je kolega rekao da je naivno očekivati da ću od psihologa dobiti normalne recepte. Ja sam doduše priželjkivala baš to- posve obične recepte. Rekla sam da ako ne dobijem, da ću svima zahvaliti, reći da sam krivo pretpostavila, da mi nije uspjelo i od knjige odustati. Ali svi su poslali posve svakodnevne stvari.“

Daleko da je kuharica Mirjane Krizmanić nametljivo poučavanje o gastronomiji ili o psihologiji, no u njoj jest ponešto psiholoških tema vezanih uz to kako jedemo i što nam hrana znači, uključujući i to da je hrana često psihološka kompenzacija za frustracije ili nečega čega nam u životu manjka. Tekst o gđi Mirjani Krizmanić objavljen je u Jutarnjem listu 5. studenog 2019. Napisala ga je Karmela Devčić.

Uredila pedagoginja Ana Veselić

MIRJANA KRIZMANIĆ MALA PSIHOLOŠKA KUHARICA S RECEPTIMA ZA OSNAŽIVANJE DUHA I TIJELA

Svjetski dan jezika

Svjetski dan jezika obilježava se 26. rujna. Na svijetu postoji više od 6000 jezika, a u europski ih ima više od 220. Svi predstavljaju bogatstvo i raznolikost svojih kultura.

Cilj europskog dana jezika je osvijestiti važnost jezika kao jednog od najznačajnijih identiteta naroda i čovjeka. Svjetski dan jezika prvi put se proslavio 26.9.2001. Godine.

Grmoljez, 5.a

Konavoski manjak

Ovo je pjesma o jednom dječaku
Veselom detiću i đaku.
Kako je impicavo babina konja
Dok nije skonto kako grubo vonja.
Vazda je činio i puste nešeste
Pa bi uveče kad dođe čaća bilo feste.
Jednom je sušedu zapalio stog
A tete Katinoj kozi slomio rog.
Nije on jopet tako zo
Zbog svega mu bude jakom žo.
Nomadne je Luci njiovoj učinio pjađer
Jer jom je pjevajuć uljepšo predvečer.
Ovo je naš veseli manjak
Konavoski Grga Čvarak.

Ivan Letunić, 4.b.

(1. mjesto, natječaj Grga Čvarak)
Mentorica: Patricija Uroš Pendo

I ja sam Grga Čvarak

Da, i ja sam Grga Čvarak. I ja sve radim naopačke, mogu biti dobra, a mogu ponekad biti i zločesta, bar tako drugi o meni kažu.

Ja nemam pračke jer sam djevojčica i njima kao ne trebaju pračke, ali kamenjem gađam mačke, pogotovo susjedove koje obožavaju biti u mom dvorištu. Preko zida skačem svaki dan, a lastina gnijezda skidam kad god ih mogu dohvatiti. Kokoš ću za rep rado povući ako se nađem u njihovoj blizini, a s djecom ću se za nagradu bez problema potući. Ali kada se majka ili netko od moje braće razboli ja pomažem i plačem. Zašto sam takva? Tko bi znao? Čas ja sam anđeo čuvar, a čas vrag zao. Mogu svima pomoći, a mogu ih gurnuti u jarak, baš me ne čudi što mi često kažu da sam pravi Grga Čvarak.

Kako god bilo, jasno mi je da je Grga Čvarak samo jedan običan dječak, ali su svi nekako u njega upirali prstom, pa je to što je radio bilo napuhano. Drago mi je da sam mu slična je znam da živim sretno djetinjstvo i da ću ga pamtiti dok sam živa.

Pavla Drašković, 6. a

Bura

Buro snažna, buro moćna,
kuda žuriš, kamo ti je preša?
Od zore čujem krikove tvoje,
i osjećam trnce kroz tijelo svoje.

Zašto donosiš studen takvu?
Zašto nam ne dopuštaš van?
Sunce ti ruši ugled i snagu,
ti si za nas djecu ružan san.

Dok igrališta ostaju prazna,
ti rastjeruješ i oblake.
Praviš se previše važna,
Jasno nam je koliko si snažna.

Ako tvoje krikove čujem kao pjesmu,
ako vedro nebo vidim kao platno,
možda moći ću te voljeti,
Još samo da naučim kako!

Hrvoje Obad, 8. r

Čvorak i trešnja

ČVORAK: Trešnjice draga, jeste li vi dama koja je bila u novinama?

TREŠNJA: Jesam mala ptico, znam da to tebi nije bitno, ulizuješ mi se kako bi me pojoio hitno.

ČVORAK: Ulizujem ti se ja? A ha ha ha ha ha!

TREŠNJA: Mislim da si osto bez hrane i da ćeš morati odletjeti s ove grane.

DJEČAK: Bježi ptico mala, kraj moje trešnje si stala!

ČVORAK: Eto, opet sam ostao gladan, i moram tražiti hranu jadan.

Una Markulin 2. r.
PŠ Dubravka

Iz starog komonćina moje bake

Bilo je to jednog hladnog zimskog popodneva. Dosadna kiša je neprestano padala, a ja sam tražio neku razonodu. Tražio sam špil karata za igru briškule. Nisam ih mogao naći.

Tako sam stigao do bakinog starog komonćina. Izlizani drveni komonćin skrivao je mnoge tajne. U gornjoj ladici sam pronašao bakinu krunicu od ružinog drveta. Oduševio me je njezin miris. Uz nju je stajao molitvenik i album sa slikama. Slike su bile stare, crno-bijele s valovitim rubovima. Neke su požutjele, neke su izbljedjele. Na njima su bili dragi likovi bake, djeda, tate, tatine sestre i brojne druge rodbine i prijatelja. Gledao sam slike cijelo popodne i istinski uživao.

U donjem dijelu komonćina pronašao sam još zanimljivije stvari. Bila su tu stara pisma uvezana plavom vrpcom u lijevom dijelu. U desnom dijelu su bile razglednice uvezane crvenom vrpcom. I one su bile stare, izlizane, ispisane raznim rukopisima, nalivperom. Bilo je tu i božićnih i novogodišnjih čestitki.

U srednjem dijelu komonćina skrivalo se pravo blago. Bila je tu velika kutija s nakitom u kojoj su bile bakine starinske konavoske naušnice: velike i male vežilice, ogrlice, lančići, privjesci, ukrasne puce za nošnju itd. Uz kutiju s nakitom stajao je smotak konavoskih vezova za nošnju i milja za namještaj. Dosadno zimsko popodne je postalo jako zanimljivo zahvaljujući bakinom starom komonćinu. Znatiželja je potakla moj istraživački duh, a slike prošlih dana samo su jedna za drugom oživljavale pred mojim očima.

Bakin stari komonćin otkrio mi je brojne obiteljske uspomene i zahvaljujući njima baka mi je postala još bliža i draža srcu mome.

za mene je sreća...

Sreća

U mojoj obitelji ima puno sreće. Zimi pišemo sretne čestitke i šaljemo ih tetkama i bakama. Jako se radujemo.

Za mene je sreća kad mi mama dozvoli da se igram, kad mi je rođendan, kad idemo u Zagreb. Mamina je sreća kad joj netko pomogne, kad joj netko donese šareno cvijeće sa zelene trave, kad idemo šetati u šumu kraj potoka i kaže da sam ja njezina sreća. Mom bratu je sreća kad pada snijeg, kad se igramo. Bakina je sreća kad je slušam, kad dođem sretan iz škole i kad nisam ljut. Tatina sreća je kad ja i moj brat učimo, kad mu pomažemo.

Znači u mojoj kući ima jako puno lijepe, vesele i šarene SREĆE!

Lucijan Prusina, 3.r.,
PŠ Pridvorje

Moram promijeniti svoje ponašanje

Ovo je priča o rečenici iz naslova koju si nitko ne želi staviti u glavu, ali kada si je stavi, ona neće izaći.

Prije četiri dana nisam imala domaći, a učiteljica je bila začuđena. Rekla mi je: „Pavla, to ti je drugi put ovaj tjedan i peti put ovaj mjesec. Jako sam zabrinuta. Moraš promijeniti svoje ponašanje ili se nećemo dobro provesti!“ Odjednom, svi su ušutjeli. Tog istog dana, mama me pitala kako je bilo u školi. Kada sam joj rekla što se dogodilo, poludjela je i ona, a i ja. „Kako si to dopustila?! Uvijek si bila odlična, pa što ti se dogodilo?! Ne znaš, je li, pa ja znam! Bila je to ljenost! Sad si se sjetila, ha?!“, a zatim sam se razderala: „Što tebe briga imam li ja domaći ili ne! Pazi svoj posao!“ To je bila kap koja je prelila čašu. Iz mame je izletjelo: „Moraš promijeniti svoje ponašanje! Idi u svoju sobu, ne, još bolje, idi u bratovu!“ Otišla sam i nazvala prijateljicu. Kada sam joj rekla što se dogodilo u školi i kod kuće, posebno naglašujući riječi: „Moraš promijeniti svoje ponašanje“, napravila je nešto što me razljutilo. Složila se s mojom mamom. Prekinula sam naš razgovor i razmišljala o toj rečenici. Razmislila sam i sama sebi u zrcalo rekla: „Moram promijeniti svoje ponašanje!“

Ovaj događaj me naučilo kako moram biti pristojna, vrijedna i dobra, ali mislim da ništa ne bi bilo od svega da sam i ovaj put ostala gluha na čarobnu rečenicu: „Moraš promijeniti svoje ponašanje!“, čini li se i vama tako?

Pavla Drašković, 6.a

More

More plavo, more drago,
Ti si naše najveće blago,
Tako veliko, tako plavo,
Ti si iznenađenje pravo,
Tako široko, tako duboko,
Ti si veliko kao plavo oko.

Svi ti se ljudi dive,
Od tvojih darova žive,
Puno si soli, ribe, školjkaša,
Sve je to hrana naša,
Vole te ribari i mornari,
Poštuju te i mladi i stari.

Što kriju prostranstva plava,
Ne zna ni najpametnija glava,
Ribicu ili hobotnicu,
Morskog psa ili podmornicu,
Brodove, koralje, ježeve,
Bisere, dukate ili noževe.

Nose te vjetrovi i oluje,
Tvoja se huka daleko čuje,
Šumiš, pljuskaš i pjeniš,
Cviliš, plačeš ili se veseliš,
Nekad si ljuto, nekad drago
More, ti si naše najveće blago.

Kristian Kortizija, 8. r

Zima

Kuća mala
na brežuljak stala.
Snijeg je pao
da bi djeci radost dao.
Vjetar vije,
zima mi nije,
moja kuća se grije.
Na ulicu je snijeg pao
i auta zatrpao.

Toni Bunda, 3. r
PŠ Dubravka

More - velika i divna tajna prirode

Tamo gdje je odraz plav,
Tamo gdje je neobičan sjaj,
Tamo je more,
Tamo je dom moj.

Gdje su Sunce, vjetar i zrak,
Gdje je mir, obuzdani strah,
Tamo je more,
Tamo je dom moj.

Gdje me misli vode,
Gdje mi noge rado hode,
Tamo je more,
Tamo je dom moj.

Tamo gdje nikad nisam sama,
Tamo gdje sam čovjek bez mana,
Tamo gdje je sol u kosi,
Gdje moje misli val nosi,
Tamo je more,
Tamo je moj dom!

Karmen Bogdanović, 8. r

Pozdravlja me jesen

Posjetila me jednom jesen. Tog dana smo pričali o osjećajima. Pričala mi je kako je voljela letjeti s vjetrom i razgovarati s lastavicama. Pričala mi je da je sada malo usamljena jer su lastavice pošle na jug. Pričala mi je još da ima puno posla, posla u voćnjacima i u šumama. To je popunjavanje prazninu. Rekla sam joj da volim njen čin. Rekla sam joj još da volim gaziti po suhom lišću i da me njihovo šuštanje podsjeća na šum mora. Rekla mi je da sad mora ići obaviti svoj posao i zaželjela mi je lijepu jesen.

Lucija Bratoš, 3.r.

Rođendanski dar

Jedne godine za rođendan htjela sam dobiti bicikl. Mislila sam da ga nikada neću dobiti zato što je velik i puno košta. Jednog dana prije mog rođendana došao nam je pred kuću veliki bijeli kombi. Pitala sam se tko je to. Iz kombija iznio je dundo poštar bicikl zamotan u foliju. Bila sam jako sretna i iznenađena. Odmah sam htjela poći u Plat da ga vozim jer ispred moje kuće je nizbrdica, a ja još tuda nisam znala voziti bicikl. Kada sam došla u Plat jedva sam ga čekala voziti! Bilo mi je prekrasno. Bila sam ponosna jer sam naučila voziti.

Dorotea Bagović, 3.r.

Ime ili nadimak?

Moje ime je Ivano i dugo vremena sam žalio što me prijatelji zovu baš po imenu, a svatko od njih je tada imao nadimak. I ja sam ga želio imati, ali tada ga jednostavno nije bilo, pa krenimo od početka.

Kad sam se rodio vjerujem da su mi roditelji tepali. Mislim, kome nisu?! Sigurno su se rastapali nad malim stvorenjem koje im je ušlo u život. Ne želim ni znati kojim su mi se sve riječima obraćali. Na svu sreću prolazile su godine, postao sam stariji. To je već bila ozbiljna stvar. Zamislite kako je bilo djetetu od pet godina koje nema nadimak, a tako ga jako želi. Stvarno žalosno! Ali, prošlo je i to vrijeme pa danas imam jedanaest godina i jako puno nadimaka. Ne želim ih nabrajati jer bi to moglo dugo potrajati, ali moram priznati da ni sada nisam zadovoljan. Iako sam velik, pa idem u šesti razred, sramim se priznati prijateljima da više ne želim imati nadimke. Baš mi je teško ugoditi!

Kako god bilo u budućnosti mislim da neću reagirati, nekaka bude kako bude, a ja ću se odazivat i na ime i na nadimak.

Ivano Magud, 6. a

BORNA PILIĆ, 3. r., PŠ DUBRAVKA

Rođendanski dar

Svoj deveti rođendan slavila sam kod kuće. Mama je napravila rođendansku tortu, a ja sam je ukasila. Pozvala sam puno prijatelja iz razreda. Dobila sam jako puno poklona. Poklon koji me je najviše obradovao je poklon moje tetke. Tetka mi je kupila japanke, lutkice koje skupljam i novčanik. To je bilo sve što sam željela. Jako volim rođendanske poklone i svoju tetku.

Jelena Cvjetković, 3. a.

Uskrs

SVA JAJA SU SJAJNA,
RADOST JE U NAMA.
EVO USKRS DOLAZI!
TO JE NAJVEĆI BLAGDAN,
AI PREDIVAN DAN,
NAŠA OBITELJ IZLAZI VAN.

USKRSNI ZEKO TRČI,
S GRANE CVRČAK CVRČI.
KOŠARA PISANICA JE PUNA,
ROTKVICE, ŠUNKE I LUKA.
SUTRA PRESTAJE ISUSOVA MUKA.

Učenici PŠ Popovići

Uspomene iz komonćina

Ulaskom u bakinu kuću, u dugom, uskom hodniku nalazila su se četiri ulaza. Dva na lijevoj strani, jedan na desnoj i još jedan gore, na vrhuncu hodnika. Sva četiri ulaza imala su neke svoje posebne priče, posebne zagonetke i događaje koji su činili da ih pamtim dok znam za sebe, a jedan od njih u sebi je krio najveće tajne. Bio je to ulaz na vrhuncu hodnika i morala sam otvoriti ta vrata.

S druge strane tih teških, drvenih vrata nalazila se bakina i djedova soba. Kako bake više nema, dugo nisam zalazila u tu sobu i skoro i da sam zaboravila kako izgleda. No, čim sam lijevom nogom preskočila prag, vratile su se uspomene koje su me vezale za nju. Čudno je kako bih vjerojatno zaboravila da soba postoji da me majka nije poslala po neku košulju koja me je strpljivo čekala na stalku za peglanje. Hladnoća te sobe počela mi je bosti kožu kao tisuće malenih iglica, a njezin miris odmah mi je vratio slike iz najranijeg

djetinjstva, u kojima sam s nekoliko mjeseci mlađom rođakinjom oblačila bakinu pidžamu i glumila duhove, ili sam oblačila njezine pet, šest brojeva veće štikle i u njima se k'o kruška rušila na pod. Bilo je lijepo sjetiti se toga, promislila sam, ali ipak moram mami odnijeti ovu košulju, ipak sam radi nje ušla u sobu.

Čim sam izašla, nešto mi je govorilo da se vratim. Neka me je sila jednostavno gurala prema toj sobi, i nakon što sam ostavila košulju mami, vratila sam se. Sjela sam na krevet i promatrala zidove, koji su već djeda molili za pituravanje. A s moje desne strane nalazio se komonćin. Otvorila sam ga u nadi da ću pronaći albume iz maminog djetinjstva, a ono što sam našla bilo je čak i zanimljivije. Stari komadi papira, bijela tkanina, nekoliko malih sličica, i par debelih knjižica čije naslovnice nisam ranije vidjela.

Uzela sam stari komad papira.

Dragocjenost koja se tada nalazila među mojim prstima bila je djedova šaljiva pjesmica iz rata. Uvijek sam znala da postoji, ali ne i da se ovako šalio s tadašnjim stanjem u obitelji. Nisam znala ni da je bio tako vješt u pisanju kako su stihovi te pjesme to pokazali. Bili su tu i notni zapisi crkvenih pjesama. Moja je baka pjevala u zboru. Vjerojatno su zbog toga ti notni zapisi našli svoje vječno stanište u tom komonćinu s desne strane kreveta. Bijela tkanina je, pretpostavljam, bilo velo ili komad vjenčanice neke od mojih prabaka. Malo me je podsjećalo na današnje spavaćice. A točno su tako izgledale vjenčanice iz daleke prošlosti, samo svečanije. Sličice razbacane po komonćinu bile su raznih vrsta, oblika i prizora. Od bakinih i djedovih slika s vjenčanja, do mamine ekskurzije, jedne od prabaki koje nikada nisam upoznala, slika male djece, slika s bakinih izleta i susreta zborova, ili kad je djed još uvijek imao dugu, gustu kosu... sve su te slike bile u kreativnom neredu. A knjižice na dnu ormarića bile su molitvenici, stari recepti za kolače, neki romani koje je baka čitala i slike nas šestero, odnosno sada sedmero unuka. Na knjigama su ležale stare glazbene kasete i ploča koje se još i danas bez problema mogu slušati. Djed je volio Elvisa, pa su se tu našle i neke meni poznate stvari.

Uvijek sam se pitala što se krije u tome komonćinu, a sad kad znam, mogu zahvaliti Bogu što sam u nj zavirila. Baka i djed cijenili su uspomene. Bilježili ih fotoaparatom, da zauvijek ostanu zaglavljani, smrznuti u fotografiji. Pa čak su neke trenutke opisivali i poezijom, što je djed radio. Uspomene na ljepše trenutke uvijek ostaju u našem srcu. Stoga trebamo živjeti u trenutku, i cijiniti ono što imamo, bilo to malo ili puno. Baš onako kako su to cijenili moji djed i baka.

Karmen Bogdanović, 8. a

MOJ PUT U ŠPANJOLSKU

Četvrtak jutro. Budim se. Perem zube i jurim u školu. U školi standardno. Družim se s prijateljima i učim nešto novo. Zvoni zvono za kraj nastave, idem kući i na ulaznim vratima čeka me tata. Tata ima iznenađenje za mene. Odlučio je povesti me na utakmicu El Clasico, nogometnu utakmicu između Real Madrida i Barcelone. Srce mi je od uzbuđenja htjelo iskočiti. Još samo tri dana i letimo u Španjolsku.

Jedan, dva... Odbrojao sam i došao je i taj ponedjeljak. Spremili smo kufere i krenuli na aerodrom. Iz Čilipa smo letjeli za Zagreb. Iz Zagreba za Madrid. Iskreno, nije mi bilo svejedno, prvi put sam letio. Stigli smo u Madrid, smjestili se i avantura je krenula. Razgledali smo grad te vidjeli katedralu Santa Mariu, zatim „Plazu de Toros de Las Ventas“ gdje se nalazi arena za borbe s bikovima. Potom smo se vratili u hotel, a sutra nas je čekao veliki dan. Cijelu noć sam se vrtio u krevetu i od uzbuđenja nisam mogao spavati. Ipak sutra ću vidjeti svoje nogometne idole.

Jutro je, budim se u osam i tata me zove na doručak. Zatim odlazimo na trg gdje je sve u znaku današnjeg El Clasica. Sve je prepuno navijača. I ja oblačim svoj dres te krećemo na Santiago Bernabeu. Guramo se kroz mnoštvo i stižemo na tribine. Utakmica počinje. Igrači i izlaze. Gledam Modrića, Ramosa, srce mi je kao kuća veliko. Mnoštvo ljudi, navijaju i bodre svoj klub. Ja navijam za svog imenjaka Luku. Utakmica završava pobjedom Barcelone s tri gola prednosti. Ali ja sam svejedno presretan jer gledao sam najbolji nogomet na svijetu. Provlačimo se kroz gomilu kako bismo došli do taksija. Vozimo se do hotela, a ja sam i dalje u mislima na stadionu Santiago Bernabeu. Ovo je definitivno događaj koji ću pamtit i cijeli svoj život.

Luka Šmanjak, 2. b

Kako poznatu priču završiti na svoj način

Pepeljuga

Bila jednom jedna djevojka po imenu Pepeljuga. Pepeljuga je imala dobru maćehu i polusestre. Maćeha je jednog dana dovela slugu po imenu Kiki. Kiki je za njih sve radila, kuhala, čistila, prala... Pepeljugi je bilo žao što je sve poslove Kiki obavljala sama. Došla je na ideju da obraduje Kiki. Htjela ju je odvesti na kraljev bal. Tamo su bila dva kraljevića, a ne jedan. Pepeljuga se zaljubila u jednog, a Kiki u drugoga. Posramile su se. Kad su ih kraljevići vidjeli, bili su oduševljeni. Pozvali su ih na ples. Tijekom večeri kraljevići su zaprosili Kiki i Pepeljugu. Bile su presretne. Za par dana je bilo dvostruko vjenčanje i sve je ostalo povijest.

Paola Nina Kukuljica, 5.r.

Priče iz davnina - Šuma Striborova

Svi ste zasigurno čitali priču Šuma Striborova. Priča govori o zločestoj Guji, jednoj majci i zanesenom sinu. Težak život starici otežao se kada se Guja doselila u kuću. Zaneseni sin nije vidio kakva je zapravo pridošla djevojka. Tako je pisala Ivana Brlić Mažuranić, a sada poslušajte moju Šumu Striborovu.

U kući na kraju šume živjela siromašna majka i sin. Život im je bio težak, ali bez obzira na to, bili su sretni. Majka i sin su se dobro slagali i svaki dan vrijedno radili. Mladić je krenuo u potragu za Čarobnom šumom u kojoj je živjela žena zmija, zvala se Guja.

O Guji se pričalo sve najgore, ali sin u to nije vjerovao jer duboko u srcu mislio je da se popravila. Tijekom jednoga jutra sin je naišao na šumu gdje je živjela Guja. Nešto ga je vuklo da uđe unutra, a to je i učinio. Kada je sin ušao u šumu, nije mogao vjerovati svojim očima što vidi. Na stotine malih stvorenja koja izlaze iz cvijeta. Ta malena stvorenja nazivala su se cvjetni pupoljci. Sin se obrati malenim stvorenjima i reče kako traži Guju. Oni su se pogledali i svi u glas rekli: „Onu vješticu, onu zmiju“. „Bolje ti je ne ići kod nje,“ rekli su pupoljci. Sin nije mogao vjerovati što čuje jer u srcu nije mogao prihvatiti da je to istina. Nije odustao te su ga pupoljci morali odvesti Guji.

Duboko u šumi u napuštenoj kolibi nalazila se Guja koja je plakala. Sin je došao do nje i zagrlio je, u njemu se probudio osjećaj sreće i ljubavi. Pupiljci su priznali da su lagali jer su Guju htjeli samo za sebe. Sin je doveo Guju kući gdje ni majka nije bila baš sretna, ali se s vremenom pokazala kao super snaha. Sin i Guja su se vjenčali, a ljudi su o Guji počeli misliti sve najbolje.

Nika Grmoljez, 5.A

Kultni bend uz koje su odrastali naši djedovi i bake *- The Beatlesi*

Beatlemanija

U siječnju 1964. pjesma "I Want To Hold Your Hand" dospjela je na vrh američke glazbene ljestvice. U jezik je ušla nova riječ "beatlemanija" kao izraz za tisuće obožavatelja koji su vrišteći, u stopu pratili ovu grupu. Za nekoliko mjeseci The Beatles su postali najveća glazbena grupa na svijetu.

Godine 1966. The Beatlesi su prestali nastupati uživo i više vremena provodili u studiju. Tamo su eksperimentirali s različitim instrumentima, kao što su gudački orkestri i sitari, te novim snimateljskim tehnikama. Za njihovo remek-djelo Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band trebalo je nekoliko mjeseci rada te primjena tehnika kao što su spajanje vrpca i snimanje na više kanala.

Posljednji album

Godine 1969. grupa se počela raspadati zbog sukoba koji su rasli među četvoricom njezinih članova i stoga što su njihovi glazbeni interesi kretali različitim smjerovima. Njihovi posljednji snimljeni albumi bili su Abbey Road (1969.) i Let It Be, koji je pušten u prodaju 1970. iako je snimljen prije Abbey Rooda. The Beatles su se krajem te godine i razišli. Sva četvorica su nastavili svoje karijere kao solo glazbenici.

U kolovozu 1960. počinju "The Beatles".

Članovi Beatlesa su tada:

- John Lennon (9. listopada 1940. - 8. prosinca 1980.) - vokal, ritam gitara
- Paul McCartney (18. lipnja 1942. -) - vokal, bas-gitara
- George Harrison (24. veljače 1943. - 29. studenog 2001.) - gitara, vokal
- Ringo Starr (7. srpnja 1940. -) - bubnjevi - vokal
- Pete Best (24. studenog 1940. -) - bubnjevi
- Stuart Sutcliffe (23. lipnja 1940. - 10. travnja 1962.) - bas-gitara

Naša djedovina

Domovinski rat, za mnoge još uvijek bolna tema. Vrijeme razaranja, boli i patnje. Vrijeme kada su se mnoge obitelji morale razdvojiti i majke same s djecom otići u izbjeglištvo, u nepoznato. Mnoge nehumane akcije događale su se na području cijele Hrvatske, ali ja ću pisati o Konavlima jer tu živim i mogu se pronaći u pričama naših baka, djedova i roditelja.

Napad srbočetničkog agresora na Konavle počeo je krajem rujna '91. godine, u vrijeme berbe grožđa. Civili su po polju trgali kad su shvatili da je napad počeo. Po Debelom Brijegu počelo je granatiranje s područja Crne Gore i istočne Hercegovine. „Šačica“ branitelja s lovačkim puškama branila je svoj dom. Konavle su pale pod okupaciju 15. listopada '91. godine kada je osvojen Cavtat. Branitelji su se povukli. Dvije od tri skupine pokušale su zaustaviti prodor četnika. Jedna na Karasovićima, a druga na Resnici kod Mikulića. Treća skupina nije se uspjela izvući prije okupacije pa su bili primorani skrivati se po Snježnici. Dobro su poznavali teren zbog čega su uspjeli ostati neotkriveni koristeći se špiljama. Dio vremena su morali loviti divljač da bi se prehranili, naravno bez pušaka. Kada su Mihanićani dobili dozvolu posjećivati svoje kuće, počeli su nositi hranu skrivenim braniteljima pri čemu su morali biti pažljivi jer je agresor znao da su u Snježnici, tražio ih je, ali bezuspješno, sve do oslobođenja. Zvali su ih Škripari. Miroljubivost konavoskog čovjeka može se

vidjeti iz priča naših starih koji su kuće napustili u „staroj robi“ kako nebi „ruvinali“ novu. Raspitujući se kod kuće o ratu, baka mi je ispričala još par priča kojima se mi smijemo, a ona uvijek reče: „Ne d'o Bog većega zla“. Pa evo jedne: „Tvoj đedo nas je dig'o u sre' noći, ukrc'o u auto i d'o ćaći ti, koji je im'o 15 godina, da vozi auto do Grada. Rek'o je da rat počinje i da va'ja bježat'. Preko Oboda su nas zaustavili naši i rekli da idemo u Cavtat, ali tvoj ćaća je rek'o da mu je ćaća re'ko da mora ić' u Grad i gotovo. Puštili su nas i naš Reno 4 da idemo dalje ugašenih svjetala da nas odozgo s brda nebi videli četnici i počeli pucat'. Pomalo i napamet vozeći, došli smo u Grad. Spasili se!“

Baš malo prije Oboda Zvekovica se najduže opirala osvajanju. Iako znatno oružano i brojčano nadjačani branitelji pružili su izvanredan otpor tzv. JNA koju bi se prije moglo nazvati srpskom narodnom armijom opremljenom iz džepova svih stanovnika Jugoslavije što znači i hrvatskim novcem. Baš ta „zajednička“ narodna armija napala je Hrvate, što dovodi do zaključka da su nas napali našim novcem. Što još reći o toj Jugoslaviji, nego da je iz nje trebalo pobjeći. Konavle su se jugoslavenske agresije oslobodile akcijom „Operacija Konavle“ Hrvatske vojske s generalom Jankom Bobetkom na čelu. U razdoblju od 20. do 24. listopada 1992. Konavle su oslobođene. Branitelji su potom zauzeli i neprijateljsko područje potisnuvši JNA kako Konavle i cijeli Grad ne bi bili u dometu neprijateljske artiljerije.

Zbog ratnih događanja ne treba mrziti, ali se ne smije ZABORAVITI. Jedino što mogu reći je da žalim obje strane. Hrvate zbog nepravde i zlodjela koje su otrpjeli, a agresora tj. Srbe i četnike zbog toga što navečer moraju zaspati sa svojim djelima.

ŽIVOT JE...

Anamarija Puhara, 4. a

Život je ljubav
Život je vjera
Život je strah
Život je povjerenje
Život je svjetlost
Život je put
Život je slabost
Život je prijateljstvo
Život je Bog
Život je tvoj.

ŽIVOT JE...

Lana Monković, 4. a

Život je osjećaj
Život je ljubav
Život je radost
Život je prijateljstvo
Život je molitva
Život je bol
Život je mir
Život je vjera
Život je dijeljenje
Život je spasenje
Život je pomoć
Život je tajna.

ŽIVOT JE...

Josip Bratičević
i Mario Trojanović, 4. a

Život je sreća
Život je sport
Život je škola
Život je zabava
Život je Bog
Život je radost
Život je osmijeh
Život je Sunce
Život je priroda
Život je ljubav
Život je voda
Život je zrak
Život je prijateljstvo
Život je igra
Život je obitelj
Život je pjesma
Život je dobrota
Život je molitva
Život je oprost
Život je sve.

BOGATA SAM

Nika Čupić, 4. a

Imam obitelj,
Imam prijatelje,
Imam psa,
Imam rođake,
Imam učitelje,
Imam krov nad glavom.
Imam Boga,
On me voli,
Roditelji me vole.
Sretna sam.
Bogata sam.

BOŽE, HVALA TI

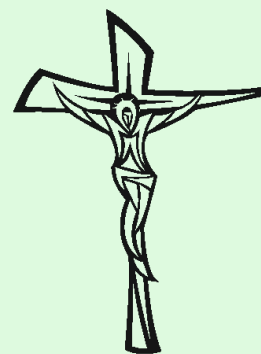
Ana Marija Spremić, 4. a

Bože, hvala Ti za roditelje,
Za prijatelje,
Za učitelje,
Za hranu,
Za prirodu,
Za vodu,
Za životinje,
Za svjetlost,
Bože, hvala Ti za život.

IMAM SVE

Sara Perić, 4. a

Imam mamu, tatu,
oči, usta,
srce, ruke i noge.
Imam sve što trebam.
Bogata sam.

ZAHVALAN SAM

Baldo Dobrašin, 4. a

Hvala Ti, Gospodine,
što si na križu umro za nas.
Život si mi darovao i živim za Tebe.
Svaku sekundu svoga života
predajem u ruke Tvoje.
Daj da se nikad ne odvojim od Tebe.
Privedi sve ljude na put slave
Tvoga imena.
Daj da Te slavimo i hvalimo.

HVALA TI, BOŽE

Ines Obad, 5. a

Hvala Ti, Bože, jer si mi život darovao.
Hvala na hrani i vodi,
Hvala Ti za mamu i tatu,
Bracu i seku i sve moje prijatelje.

Zahvaljujem Ti
od srca mojega i duše moje.
Molim Te i volim, čuvaj me.

MOJE NAJVRJEDNIJE BLAGO

Antonia Miljak, 5. b

Bogata sam jer imam obitelji prijatelje,
Sreću, radost i veselje.
Bogata sam jer imam svoj mir i prijatelj sam svima.
Bogata sam jer imam svoje najvrjednije blago,
A to su obitelj i prijatelji moji.

RADOST JE...

Ivano Miletak, 4. a

Radost je
život
i svako jutro koje se probudim.
Radost je
dobrota i ljepota,
ljubav i sreća.

SRCE BEZ RUPA

Helena Penetra i Petra Knežević, 5. b

Bogata sam jer srce moje lupa,
Bogata sam jer se prijatelji i ja igramo skupa,
Bogata sam jer srce je moje bez rupa,
Bogata sam jer moja obitelj sa mnom u život stupa.

MI SMO ZAHVALNI

Luka Grgurin i Cvijeto Miletak, 5. a

Hvala Ti, Bože, za svaki dan s bližnjima.
Za svako jutro, svaki čas i svaki glas.
Ti si svjetlo koje grije nas.
Ali, Bože, znaj riječi nisu dovoljne za Tebe.
Ljubit ću Te dok ne dođe moj čas
kad pustim zadnji dah.

SREĆA NAJVEĆA

Helena Penetra i Petra Knežević, 5. b

Život je velika sreća,
Život je nada najveća,
Život te grije kao svijeća,
Život je jedan veliki san koji u srcima budi novi dan.
Život je potok što teče iz raja,
A ljubav je mostić što dva srca spaja.

LJUBAV JE...

Ivana Milković, 5. b

Ljubav ne pokazujemo riječima.
Reći "volim te" nije dovoljno da
nekome srce ispuniš ljubavlju.
Voljeti nekoga je pomagati mu
bez obzira koliko je teško,
braniti ga uvijek kad mu je potrebno.
Ljubav je žrtvovanje za osobu koju voliš,
dobrota prema njemu i iskrenost.
Kad nekoga voliš, imaš potpuno povjerenje.
Dovoljna je samo jedna osoba
da budeš sretan i zadovoljan.

Božićna priredba - PŠ Dubravka

20. prosinca 2019.

Početak zimskih praznika i blagdana svečano su obilježili učenici 1. i 3. razreda „PŠ Dubravka“ priredbom koja se održala u petak 20. prosinca 2019. u prostorijama njihove škole. Pjesme, igrokazi, recitacije i ples izmamili su osmijeh na licu i radost u srcu njihovih najbližih; roditeljima, braći i sestrama, bakama i djedovima. Nakon priredbe uslijedilo je druženje i čašćenje.

Mentor: Ivana Mazavac

AKO NISTE, SKINITE STIKERE MINISTARSTVA ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

Djelatnici Ministarstva stupili su u vezu s Viberom i digitalnim putem osvojili mlade i stare za novo putovanje po okolišu i zaštitu istog. Jutarnji list 24. studenog 2019. donosi sljedeće: "Bili su toliko maštoviti i vrijedni da je stvarno gušt gledati kako likove Ozonka i Ozončice čine bliskim i toplim," rekla je ekipa dizajnera koja stoji iza zelenog paketa 18 besplatnih stikera, koje je u samo dva mjeseca preuzelo više od 1000.000 korisnika Vibera. "Zeleni," razgovor o zaštiti ozonskog omotača, recikliranju, klimatskim promjenama, led se topi, u moru nestaje života, smeće zagađuje more i kopno te je potrebno osvijestiti i mlade i starije o potrebi promjene odnosa prema jedinom planetu kojeg imamo.

Ekokcija

Zasadi drvo, ne budi panj u OŠ Gruda

U petak 25. listopada Osnovna škola Gruda pridružila se građanskoj inicijativi „Zasadi drvo, ne budi panj“ kojom se od 25. do 27. listopada 2019. organizira i provodi kolektivna sadnja diljem Lijepe Naše. Cilj građanske inicijative je potaknuti građane, udruge, tvrtke i ustanove da samostalno ili u suradnji sa svojim lokalnim jedinicama samouprave u tri dana diljem Hrvatske na privatnim i javnim površinama zasade što više stabala kako bi doprinijeli ozelenjivanju svojih životnih sredina i time istaknuli važnosti i brojne dobrobiti drveća i zelenila. Zahvaljujući donacijama Dubrovačko-neretvanske županije i Nacionalnog parka Mljet, učenici od 1. do 4. razreda sa svojim učiteljicama proveli su veselo radno jutro sadeći sadnice rogača i masline. Zajedničkom sadnjom i zalijevanjem posađenog vrijedni učenici pridonijeli su uređenju okoliša škole.

MY LUCKY DAY- poklon za mene

Dva praktična dara i skupa "igrica".

MARKETINŠKI TRIKOVI

U današnje vrijeme svakodnevno nas "bombardiraju" raznim reklamama samo kako bi nas natjerali da što više trošimo. Razgovara li smo sa Anom Veselić, koja je proučavala marketing u turizmu: "Marketing je postao prava znanost trikova i obmana, sve perfidnijih i manipulativnijih. Najnovija je fora korištenje kompjuterskih modela ili robota umjesto stvarnih ljudi u reklamama, zato što je na tapeti Z generacija. Tu su još 3D i 4D projekcije. Evo kratkog pregleda najčešćih "zamki" za kupce. Primijetili ste da više nije „fora“ cijena predmeta koji 199,99 kuna. Nova metoda je 199,95 jer brojka pet utječe na podsvijest i mijenja vaše mišljene i interese jer je povezujete s ocjenom peti izvrsnim uspjehom. To je ujedno garancija predmetu kao vrlo povoljnom, efektivnom, uspješnom, pobjedničkom i sl. Koristi se u reklamama strani jezik (kroki, kroket- pocket). Ujedno u reklama se nastoji emotivno vezati kupca za proizvod pa se koriste djeca, životinje, domoljubne slike i osjećaji i sl. Na tragu toga je i opisivanje običnih ljudi, čak starijih osoba preko kojih se (uz dozu cinizma) razvijaju osjećaje poput zavisti i sl. uz rečenice poput to imaju SVE tvoje prijateljice, susjede, kume i sl. Uz malo šale i humora proizvod reklamiraju kao praktičan, jednostavan, brz, učinkovit. Uštedite 50% - najčešći je mamac. I onda postave rok kako bi naručili odmah, bez razmišljanja i ekonomske računice. Današnje reklame izgrađuju povjerenje i često se koriste riječima poput: "Nisam vjerovao. Probajte i Vi!" Reklame sa slavnim osobama za novu generaciju „Z“ su samo promoviranje slavne osobe, ne vežu se uz proizvode koje reklamiraju. „

MARKETING TELEFONOM UZ BESPLATNI DAR

Pitali smo naše učitelje o besplatnim darovima i evo njihovih odgovora - nastavnica Paulina Kisić Pendo:

- Jeste li ikada dobili taj poziv besplatno za Vas? - **Ne!**
- Jesu li vas namamili? Kako? - **Ne!**
- Jeste li dobili takav poziv ili nastavili slušati što čovjek priča? - **Nisam nikad dobila takav poziv.**
- Je li Vas ti pozivi nerviraju? Zašto?
 - **Ne bih željela dobiti takav poziv jer znam da za cilj ima dokopati se mojih osobnih podataka!**
- Mislite li da su opasni? Koliko?
 - **Mislim da jesu. Namjera pozivatelja nisu dobre pa je time poziv opasan.**
Neki ljudi su neoprezni pa im ovakav poziv može nanijeti štetu?

Potom nastavnica Tea Ljubić:

- Što mislite tko šalje lažne poruke?
 - **Te poruke šalju ljudi koji žele doći do mojih osobnih podataka i bankovnog računa.**
- Bili ih trebalo prijaviti? Kome?
 - **Trebalo bi ih prijaviti, ali vrlo često se kriju iza lažnih profila, pa je poprilično teško ući im u trag.**

Važno mi je mišljenje moje obitelji zato sam razgovarala s njima, prvo tata:

- Što mislite što se krije iza tih poziva?
 - **Kriju se ljudi koji na ilegalan način žele doći do tvojih osobnih podataka.**
- Mislite li da su opasni? Koliko?
 - **Mislim da im namjere nisu nimalo bezazlene.**
- Što bi napravili kad bi vam dijete dobilo ovakav poziv ili možda čak poruku?
 - **Upozorio bih ga da ne odgovara dalje na taj poziv, niti da dava svoje podatke.**
- Jeste li ikada pali na te fore? Što je bilo u pitanju? - **Nisam nikada, odmah mi je sve bilo sumnjivo.**
- Mislite li da bi se ti pozivi trebali zaustaviti? Kako?
 - **Ukoliko bi se ponovili isti pozivi, obavijestio bih policiju za nedozvoljeno maltretiranje.**

Zatim mama:

- Jeste li ikada bili naivni i odgovorili na te poruke ili pozive? - **Ne, zato što me je uvijek bilo strah.**
- Koliko mislite da su pozivi opasni? - **Ako ne nasjedneš na to, nisu opasni!**
- Mislite li da se iza tih poziva kriju djeca, odrasli ljudi s lošim namjerama ili netko drugi?
 - **Odrasli ljudi, hakeri i firme koje se time bave.**
- Što biste odgovorili kad bi vas taj čovjek na mobilnom telefonu upitao: "Dobar dan, osvojili ste 1000000 dolara! Kako bismo vam predali novac, morate nam dati svoj broj kartice." - **Ne bih uopće odgovorila, ignorirala bih.**
- Biste li prijavili poziv policiji kad biste dobili uznemirujuće poruke i pozive?
 - **Nikada ih nisam prijavila, ali možda bih trebala.**

My Lucky Day ispao je My Horrible Day.

I ČITANJE DONOSI NAGRADU

U gradu Sisku u organizaciji Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak održano je 21. i 22. studenoga 2019. sedmo državno Natjecanje u čitanju naglas za učenike od 3. do 8. razreda osnovnih škola.

Državnom su natjecanju prethodila školska, gradska i županijska, tako da su u Sisku nastupili samo najbolji čitači. Dubrovačko-neretvansku županiju predstavljala je naša učenica 5.r. Ivana Milković u mlađoj kategoriji s mentoricom Marijanom Šerkić Despot i Mihael Miloslavić, učenik 7. r. OŠ Župa dubrovačka u starijoj kategoriji.

Ove godine Natjecanje je bilo posvećeno obilježavanju 120 godina rođenja Mate Lovraka pa je sve bilo u znaku Lovrakovih književnih likova. Natjecatelji iz 19 županija Lijepe Naše čitali su ulomke iz svojih najdražih knjiga.

Naša Ivana nastupala je prvi dan i izvrsno, izražajno i samouvjereno predstavila i sebe i našu školu. Nije dobila formalnu nagradu, ali druženje, stvaranje novih prijateljstava, razvijanje ljubavi prema knjizi još su vrijednija nagrada. Mihael je nastupao drugi dan i izvrsnim nastupom u svojoj kategoriji osvojio 2. mjesto. Svi smo se radovali njegovom uspjehu.

Slobodno vrijeme provodilo se u zajedničkom razgledanju povijesnih znamenitosti Siska. Dva dana brzo su prošla.

Ciljevi popularizacije čitanja knjiga, razvijanja ljubavi prema čitanju kao kvalitetnom načinu provođenja slobodnog vremena, poticanja usmenog izražavanja ostvareni su.

Čitajte i vidimo se iduće godine na školskom natjecanju

Dan sjećanja na žrtvu Vukovara

U nedjelju, 17. studenoga 2019. u 17 sati u tišini i molitvi zapalit ćemo svijeće i obilježiti Dan sjećanja na žrtvu Vukovara.

Mjesto paljenja svijeća:

Gruda – kod križa ispred sportske dvorane

Prvi savjetnički posjet - Škola za život

Prvi savjetnički posjet našoj Školi u sklopu provedbe programa Škola za život održan je u srijedu, 13. studenoga 2019. Mentorice Škole za život Tonka Brailo i Maja Bezina održale su zanimljivu i korisnu edukaciju za 28 članova Učiteljskog vijeća, s posebnim naglaskom na teme Aktivno učenje i Vrednovanje. Cilj edukacije je analizirati dosadašnji način učenja i poučavanja, objasniti aktivnu ulogu učenika u procesu učenja i poučavanja kao i približiti postupak vrednovanja rada učenika.

Prvo i treće mjesto na Županijskom natjecanju u čitanju naglas

Dana 7. studenog u Saloči od zrcala Narodne knjižnice Dubrovnik održano je sedmo Županijsko natjecanje u čitanju naglas. Natjecanje se odvijalo u dvije kategorije i to, mlađa skupina za učenike od 3. do 5. razreda i starija skupina za učenike od 6. do 8. razreda. Već tradicionalno, naša škola je imala natjecatelje u obje kategorije. Ivana Milković, učenica 5. razreda, pod mentorstvom Marijane Šerkić Despot predstavila nam se zanimljivim tekstom o Astrid Lindgren iz knjige Priče za laku noć za mlade buntovnice, a Karmen Bogdanović, učenica 8. razreda pod mentorstvom Pauline Kisić Pendo predstavila nam se pričom iz knjige Hoću biti posebnaaaaa. Obje naše učenice ostvarile su izvrstan uspjeh.

Ivana Milković u mlađoj kategoriji osvojila je prvo mjesto i plasirala se na Nacionalno natjecanje koje će se održati u Sisku, 21. i 22. studenoga 2019.; dok je Karmen Bogdanović osvojila treće mjesto u starijoj skupini.

Cestitamo našim izvrsnim učenicama i njihovim mentoricama, a Ivani želimo puno sreće i dobru zabavu na Nacionalnom natjecanju.

„Zasadi drvo, ne budi panj“ u OŠ Gruda

U petak, 25. listopada Osnovna škola Gruda pridružila se građanskoj inicijativi „Zasadi drvo, ne budi panj“ kojom se od 25. do 27. listopada 2019. organizira i provodi kolektivna sadnja diljem Lijepe Naše. Cilj građanske inicijative je potaknuti građane, udruge, tvrtke i ustanove da samostalno ili u suradnji sa svojim lokalnim jedinicama samouprave u tri dana diljem Hrvatske na privatnim i javnim površinama zasade što više stabala kako bi doprinijeli ozelenjivanju svojih životnih sredina i time istaknuli važnosti i brojne dobrobiti drveća i zelenila. Zahvaljujući donacijama Dubrovačko-neretvanske županije i Nacionalnog parka Mljet, učenici od 1. do 4. razreda sa svojim učiteljicama proveli su veselo radno jutro sadeći sadnice rogača i masline. Zajedničkom sadnjom i zalijevanjem posađenog vrijedni učenici su pridonijeli uređenju okoliša škole.

Terenska nastava učenika nižih razreda

Dana 16. listopada učenici od 1. do 4. razreda naše škole išli su na terensku nastavu u Dubrovnik. Sa svojim učiteljicama prošetali su starom gradskom jezgrom. Učenici 1. i 2. razreda posjetili su u staroj gradskoj luci Akvarij i zavirili u morske dubine. U Prirodoslovnom muzeju su upoznali krapinskog pračovjeka i saznali o životu ljudi iz prošlosti. U Etnografskom muzeju Rupe učenici 3. i 4. razreda prisjetili su se važnosti plodova zemlje, vidjeli načine skladištenja žita i ponovili sve o gospodarskim djelatnostima svog zavičaja. Obišli su i Knežev dvor i saznali o ustroju Dubrovačke Republike i životu kneza. Svi zajedno su se našli u Kazalištu Marina Držića i uživali uz predstavu "Blizanke". Uz puno dojmova i novih znanja još jedan školski dan došao je svome kraju.

Susret s književnicima

U petak, 4. listopada našu školu posjetili su rado viđeni gosti - gospođa Mirjana Smažil Pejaković i gospodin Stijepo Mijović Kočan, bračni par književnika. Učenicima petog razreda književnik Stijepo Mijović Kočan predstavio je zbirku pjesama E da mi je, a književnica Mirjana Smažil Pejaković učenicima četvrtog razreda romanom za djecu Mačak stihotvorac. Ugodnu atmosferu učenici su upotpunili ozbiljnim pitanjima za goste o njihovu pjesničkom životu i stvaralaštvu. Zainteresiranim pogledima, uzbuđenošću i tišinom učenici su nam pokazali koliko su ovakvi susreti bitni za njihovo odgojno obrazovno sazrijevanje. Zahvaljujemo posjetu književnicima koji su obogatili ovaj školski dan učenicima i učiteljima. Nadamo se ponovnom susretu kako bi svoj rad i iskustvo prenijeli i nekim novim generacijama.

Terenska nastava učenika 3. i 4. razreda: Obnova suhozida

U srijedu, 2. listopada 2019. učenici trećih i četvrtih razreda naše škole sudjelovali su na edukativnoj radionici izrade suhozida koji omeđuje crkvu sv. Barbare i groblje sa stećcima. Cijeli lokalitet je pod zaštitom UNESCO –a od 2016. godine. U ovaj program OŠ Gruda uključila se još na proljeće kada smo u školi imali edukativno predavanje o suhozidnoj baštini Konavala. Ovaj cijeli projekt financira Ministarstvo kulture, a partneri su udruga Dragodid, Muzeji i galerije Konavala te OŠ Gruda. Radionicu su vodili lokalni suhozidni meštar, iskusni nositelj umijeća suhozidne gradnje Ivo Antunović i Anita Trojanović, članica udruge Dragodid. Učenici su svojim rukama vrijedno pomagali u prikupljanju kamena i slaganju suhozida te tako doprinijeli čuvanju kulturne baštine Konavala.

Završna priredba osmaša

Pred našim osmašima novi su izazovi, a iza njih su uspomene na godine koje su proveli u klupama OŠ Gruda. Svečanim programom koji je održan u petak, 14. lipnja u predvorju škole, osmaši su se oprostili i zahvalili svojim razrednicama, učiteljima, ravnateljici, stručnom osoblju i ostalim koji su sudjelovali u njihovom odgoju i obrazovanju posljednjih osam godina. Svojim uzornim ponašanjem bili su lijep primjer budućim generacijama.

Dragi osmaši, želimo vam puno uspjeha u daljnjem školovanju i budućem životu. Svojim ponašanjem svjedočite istinske ljudske vrijednosti i njegujte pravedne odnose među ljudima. Uvijek ste nam dobro došli!

Vidimo se u školi u petak, 05. srpnja u 17.30
(upis u srednju školu i podjela svjedodžbi).

“Skupljam, slažem i savjesno otpad odlažem!”

U četvrtak, 16. svibnja u sportskoj dvorani naše škole održan je edukativni program o održivom gospodarenju otpadom u suradnji Čistoće i zelenilo Konavle d.o.o., Muzeja i galerija Konavala, Doma za starije i nemoćne „Konavle“ i OŠ Gruda. Kroz edukativna predavanja, igre i radionice ukazalo se na odgovorno postupanje s otpadom.

Posjet predstavnika Veleposlanstva SAD-a u Hrvatskoj

U petak, 5. travnja posjetili su nas predstavnici Veleposlanstva SAD-a Martina Delija iz Konzularnog odjela za američke građane i Miloš Djuragic s Političko-ekonomskog odjela američkog veleposlanstva u Hrvatskoj. Do ovog posjeta došlo je u sklopu programa "Meet US" američkog veleposlanstva u Zagrebu, a u svrhu jačanja suradnje s poslovnim, turističkim, obrazovnim i drugim lokalnim entitetima Republike Hrvatske. Učenici osmog razreda čuli su o poslovima konzulata i o mogućnostima školovanja u Americi. Na mnogobrojna pitanja učenika djelatnici Veleposlanstva su vrlo ljubazno odgovarali. Bio je to zanimljiv i edukativan sat engleskog jezika.

Terenska nastava učenika 1. i 2. razreda

Učenici prvih i drugih razreda OŠ Gruda 17.4.2019. išli su na terensku nastavu u Radovčice i Popoviće. Posjetili su Kojan Koral gdje su naučili ponešto o konjima. Zatim su krenuli Poučnom stazom Radovčiči-Popovići promatrajući proljetno samoniklo bilje i konavoske stijene sve do igrališta NK Enkel gdje su se poigrali i marendali. Završetak izleta bio je u Agroturizmu Klaić gdje su domaćini upoznali djecu sa svojom starom vinicom, zanimljivim vrtom s kornjačama i bogatom zbirkom starih predmeta. Domaćinima se zahvaljujemo na gostoprimstvu i ugodnom druženju.

Predstava "Knjiga o džungli"

U srijedu, 27. ožujka u Domu kulture na Grudi za naše učenike od 1. do 4. razreda održana je predstava Knjiga o džungli. Izveli su je glumci Kazališne družine Ivana Brlić Mažuranić iz Slavenskog Broda. U nizu dramskih zapleta između dječaka Moglija i divljih životinja, učenicima je dočaran egzotičan svijet džungle. Učenici su predstavu pratili s oduševljenjem, a glumački trud nagradili su gromkim pljeskom i iskrenim osmijesima.

Susret s književnicom Melitom Rundek

Dana 25. ožujka u našoj školi održan je književni susret s književnicom Melitom Rundek. Na književnom susretu sudjelovali su učenici petih razreda koji su pripremili brojna pitanja vezana za spisateljičin životopis i književni rad. Književnica je predstavila svoj roman „Psima ulaz zabranjen“, koji je lektirni naslov za osnovnu školu, ali prošetala je s učenicima i kroz svoje ostale romane „Hrvač“, „Hay, ja sam online“, „Izgubljena u ormaru“... Učenici su uživali u književnom susretu čemu svjedoči da su istoga dana posuđene sve knjige Melite Rundek koje su bile u našoj knjižnici.

Svjetski dan voda

Svjetski dan voda obilježava se svake godine 22. ožujka. Povodom tog dana u ponedjeljak, 25. ožujka održana je terenska nastava na rijeci Ljutoj u kojoj su sudjelovali učenici trećeg razreda naše škole. Obilježili su Dan voda i ponovili naučeno gradivo o snalaženju u prostoru i vodama u zavičaju. Učenici su vidjeli gdje izvire rijeka Ljuta i na koji način ona pokreće brojne mlinice. Posjetili su mlinicu i stupu. Gospodin Ivo Đivanović upoznao je učenike s načinom rada mlinice i stupe i s njihovom važnosti u prošlosti. Uslijedio je rad u grupama. Učenici su promatrali kapljicu vode sa školskim mikroskopom, mjerili temperaturu zraka, bilježili podatke promatranja prirode te iznosili doživljaje viđenog. Na kraju su uživali u ljepotama rijeke Ljute i igri na igralištu.

Svjetski dan osoba s Down sindromom

U četvrtak, 21. ožujka, obilježili smo Svjetski dan osoba s Down sindromom. Datum 21. ožujka simbolizira 3 reprodukcije 21. kromosoma što je glavno genetsko obilježje osoba s Down sindromom. Dan osoba s Down sindromom po prvi put se obilježio u Singapuru i od tada se obilježava po cijelom svijetu. Simbol Dana sindroma Down su šarene čarape jer ih osobe s Down sindromom ne mogu upariti. Down sindrom se smatra jednim od najčešćih genetskih odstupanja pri kojem dolazi do različitih psihofizičkih poteškoća u razvoju djeteta. Unatoč tome, djeca s Downovim sindromom su topla, dobrodušna, vedra, vesela; komuniciraju sa svojom okolinom; vjerno kopiraju ponašanja svoje sredine, mogu biti kreativni. Ove godine i učenici naše škole odlučili su obilježiti ovaj dan obukavši različite čarape kako bi na taj način pokazali podršku osobama s navedenim sindromom. Time su poručili da se brinemo, da razumijemo i poštujemo prava osoba s Down sindromom.

Međunarodni dan darivanja knjiga

Međunarodni dan darivanja knjiga obilježava se 14. veljače i volonterski je projekt kojim se želi probuditi ljubav prema čitanju i darivanju kod djece te ih potaknuti da više čitaju. Učenici od 1. do 4. razreda naše škole tijekom veljače prikupili su mnogo slikovnica koje su odlučili darovati Dječjem odjelu Opće bolnice Dubrovnik. Predstavnici škole posjetili su dječji odjel i slikovnice predali dr. Mariji Radonić koja već dugi niz godina sudjeluje u nacionalnoj kampanji „Čitaj mi“ . Ovogodišnja akcija održana je pod geslom "Čitam, dam, sretan sam - svoju knjigu daruj i tuđe srce obraduj". Nadamo se da će čitanje slikovnica skratiti vrijeme djeci provedeno u bolnici i potaknuti ih da više čitaju.

Obilježen Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja

U srijedu, 27. veljače obilježili smo Dan ružičastih majica – Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja. Svjesni činjenice da je nasilje prisutno svakodnevno u svim okruženjima, odlučili smo se pridružiti ovoj međunarodnoj akciji i time reći NASILJE PRESTAJE OVDJE. U holu škole i u učionicama provedene su radionice o osvještavanju nenasilnog rješavanja problema i stvaranju škole kao mjesta u kojem vole biti. Učenici su nosili ružičaste majice ili ružičaste vrpce, a učitelji ružičaste majice poslale iz Centra za edukaciju i prevenciju nasilja. Doktorica Matija Čale Mratović je održala predavanje roditeljima na temu zloupotrebe internetom s ciljem prevencije nasilja i razvoja pozitivnog funkcioniranja djece i mladih.

Dan ružičastih majica obilježava se u čast prevencije vršnjačkog nasilja, a obilježava se zadnje srijede u mjesecu veljači. Ideja je nastala 2007. godine u Kanadi nakon što je jedan učenik u školu došao u ružičastoj majici, u znak podrške svojoj majci koja je oboljela od raka dojke i bio žrtva vršnjačkog nasilja. Kako bi pomogli prijatelju, dvojica dječakovih kolega iz škole, također su odjenula ružičaste majice. Vijest o gesti dječaka koji su podigli glas protiv nasilja odjeknula je širom svijeta te je prosvjed protiv nasilja ubrzo postao globalan. Majice su tako postale prepoznatljiv simbol inicijative, i kasnije, međunarodno prepoznate obljetnice.

**NASILJE
PRESTAJE
OVDJE.**

Obilježen Međunarodni dan darivanja knjiga 14. veljače 2019. godine

U sklopu nacionalne kampanje „Čitaj mi“, učenici nižih razreda naše škole, a u suradnji s Društvom „Naša djeca Gruda“, uključili su se u akciju prikupljanja i darivanja rabljenih slikovnica i dječjih knjiga. U ovoj hvale vrijednoj akciji prikupljen je velik broj slikovnica koje će biti darovane Dječjem odjelu Opće bolnice Dubrovnik.

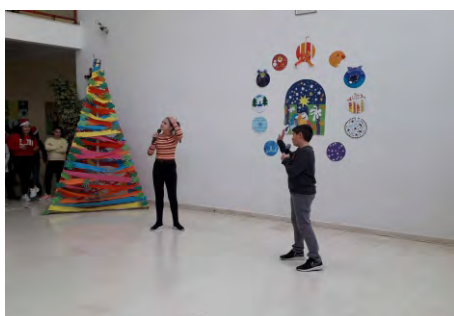
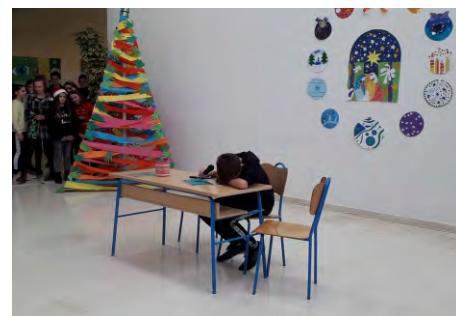
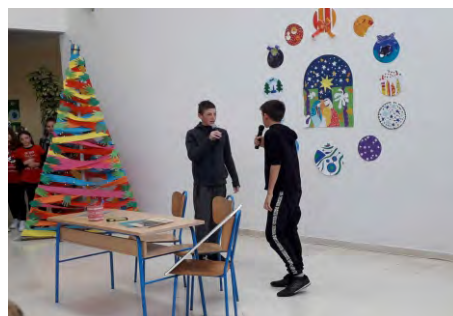
Cilj nam je svoju radost čitanja i darivanja podijeliti s malim korisnicima/pacijentima Opće bolnice Dubrovnik, te na taj način izmamiti osmjech na njihova lica, a teške trenutke njihova oporavka učiniti lakšim i veselijim. Zahvaljujemo svim učenicima, roditeljima i učiteljima na sudjelovanju u ovoj hvale vrijednoj akciji.

Božićna priredba

Različite tematske radionice, humanitarna akcija, kolenda, pripreme za božićnu priredbu i puno veselja, obilježile su posljednje dane prvog polugodišta u našoj školi.

Što su to učenici radili doznali smo u ponedjeljak 23.12.2019., kad su prigodnim programom, recitacijama, igrokazima, pjesmom i glazbom, svima nazočnima poželjeli blagoslovljen Božić i uspješnu novu 2020. godinu

APEL ZA MLADE-GLOBALNO ZATOPLJENJE

Globalno zatopljenje je postupno zagrijavanje Zemljine površine i najnižih slojeva atmosfere uzrokovano učinkom staklenika. To dovodi i do globalnih promjena klime. Klima se mijenjala i u Zemljinoj prošlosti, no smatra se da sadašnje globalno zagrijavanje nastaje zbog povećanih emisija stakleničkih plinova. Smatra se da bi do 21000 temperatura zraka bila viša čak za 1,5 do 5, 8 C. To bi dovelo do velikih i za neke dijelove čovječanstva katastrofalnih posljedica: zbog topljenja ledenjaka i snježnog pokrivača došlo bi do podizanja mora, koje bi preplavilo mnoga obalna naselja, posebno otočnih država, povećanog broja vremenskih nepogoda u mnogim dijelovima svijeta (ciklona, uragana, poplava). U zadnjih stotinu godina došlo je do najvećeg zagrijavanja Zemljine površine. Tako je između 1906. i 2006. prosječna temperatura porasla za 0,6 -0,9 C, a brzina porasta temperature gotovo se udvostručila u posljednjih 50. godina. Zbog otapanja leda razina mora polako raste. U 20. stoljeću razina mora se povisila za 17 cm.

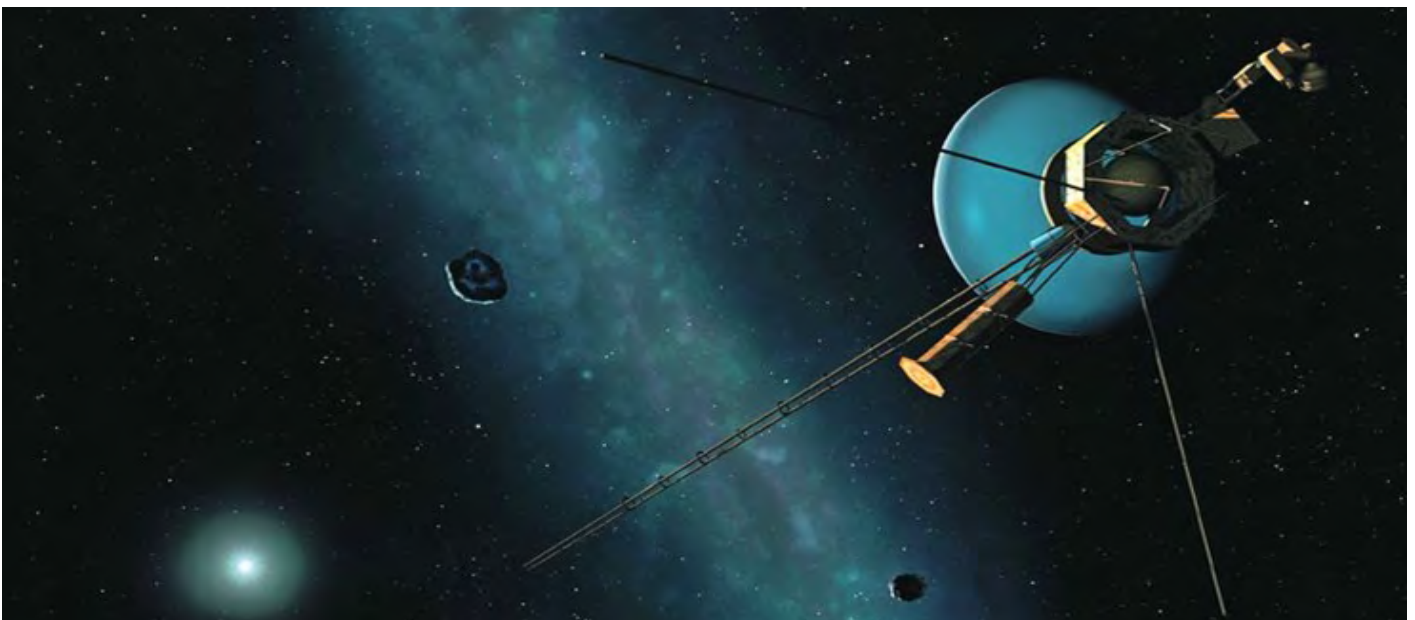
Apeliramo na sve institucije i društveno-političke organizacije: smanjite emisiju stakleničkih plinova i mi, mladi moramo živjeti u ekološki osviještenom svijetu.

Nina Bokarica, 5r.

SONDE U SVEMIRU

Dvije sonde Voyager lansirane su prije 42. godine. Obišle su četiri najveća planeta. Voyager 2 donio je novi potpuniji set podataka s druge lokacije izvan Sunčeva sustava. Otkriveno je da je međuzvezdana plazma znatno gušća i toplija od očekivanog, iako je mnogo hladnija od Sunčevog vjetra. Imaju i neočekivan smjer magnetnog polja. Iznenađenje je kako je Sunčeva ovojnica na boku puno prozirnija od one na pramcu. Sonde se nalaze tamo gdje nitko nije bio i očekuju se da će donijeti još iznenađenja.

Nina Bokarica, 5.r.

Novosti iz informatike - prikazao nam je prof. Čedomil Lukšić

Slijede „novitate“:

5G – mobilne mreže pete generacije

Planirani početak rada prvih komercijalnih mreža pete generacije predviđen je za 2020. godinu, a već je sada u pogonu nekoliko testnih.

1-10 Gbps stvarne brzine, ne maksimalne

1 milisekunda end-to-end kašnjenja

1000 puta veći bandwidth

10-100 puta veći broj povezanih uređaja

90% percepcija dostupnosti

100% percepcija pokrivenosti

90% smanjena potrošnja energije

Do 10 godina trajanja baterije za male IoT uređaje

IoT (Internet of Things) – Internet stvari

Osim brzine, 5G mreže donose i veći broj kanala. Svrha ovoga je povećanje kapaciteta i omogućavanje povezivanja 10 do 100 puta više uređaja, što odgovara razvoju IoT-a (Internet of Things), dakle raznih malenih uređaja koji će također biti povezani na internet.

Industrija 4.0 u stvari je internet stvari, širenje ili primjena interneta (komunikacijske tehnologije) na stvari, umrežavanje predmeta, a ne samo ljudi i to je specifična karakteristika industrije 4.0.

IoT se sada pojavljuje kao novi pokretač u svim industrijama, bile one proizvodne ili uslužne, uključujući energetske, zdravstvene, transportne i građevinske tehnologije.

IoT povezuje fizički svijet s digitalnim svijetom.

primjer: Dubrovnik parking!

AI (Artificial Intelligence) – umjetna inteligencija

Uloga umjetne inteligencije u svakodnevici u budućnosti samo će se povećavati, a očekuje se da će utjecati na niz područja – zdravstvo, transport, marketing te poslovanje i životne navike općenito. Pametni algoritmi prilagođavat će se našim navikama, preferencijama i emocijama, vodit će nas najboljim prometnim rutama, a uz pomoć pametnih osobnih asistenata u pametnim domovima štedjet ćemo energiju. Primjerice, na sajmu CES tvrtka predstavlja novu funkciju za hladnjake s pristupom internetu koji mogu prepoznati vrste hrane i pružiti preporuke o pohrani. Unutarnja kamera automatski prepoznaje oko 60 vrsta voća i povrća te putem aplikacije predlaže idealno mjesto za njihovu pohranu.

Slijedom toga, hrana se pohranjuje na najbolji mogući način, dulje zadržava svježinu i ne morate je često bacati.

Zanimalo nas je:

Nova zanimanja u svijetu rada (računalstva)

Data Scientist – podatkovni znanstvenik

Najtraženije zanimanje 21. stoljeća prema časopisu Harvard Business Review

Podatkovna znanost novo je područje nastalo uslijed pojave velikih količina podataka koji se svakodnevno stvaraju na internetu i uslijed potrebe za inteligentnom obradom tih podataka uporabom matematičkih, statističkih i metoda strojnoga učenja.

Cloud Solutions Architect

- arhitekt rješenja u oblaku

Arhitekti cloud rješenja osmišljavaju rješenja za tvrtke koje žele premjestiti svoju informatičku infrastrukturu i usluge s internetskih poslužitelja na rješenje za pohranu temeljeno na oblaku.

Information Security Analyst

- analitičar informacijske sigurnosti

Analitičari informacije sigurnosti razvijaju i implementiraju računalne sigurnosne strategije i sustave za zaštitu vitalnih informacija od računalnog kriminala i cyber ratovanja.

Mobile Application Developer

- razvojni programer mobilnih aplikacija

Razvojni programeri mobilnih aplikacija koriste više programskih jezika za optimizaciju rada aplikacija na raznim mobilnim platformama.

U sljedećim se godinama predviđa 30%-tni rast potražnje za razvojnim programerima mobilnih aplikacija.

Naša škola u informatici

Jedna smo od rijetkih škola koja se može pohvaliti s činjenicom da svi učenici pohađaju satove informatike iako je izborni predmet za 7. i 8. razrede. Imamo informatičku učionicu s 21 novim računalom koja u potpunosti zadovoljava potrebe škole (svaki učenik ima na raspolaganju jedno računalo).

Već duži niz godina redovito organiziramo školska natjecanja iz programiranja (programski jezik Python) i osnova informatike, i svake godine imamo učenike koji se pozivaju na županijsku razinu gdje redovito postižemo dobre rezultate.

Svake godine sudjelujemo u Europskom tjednu programiranja (EU CodeWeek) i Satu kodiranja (Hour of Code) organiziranjem događanja posvećenih programiranju.

Od ove školske godine 2019./2020. sudjelujemo u online natjecanju Dabar(Bebras). Bebras (Dabar) je međunarodna inicijativa koja promiče informatiku i računalno razmišljanje među učiteljima i učenicima.

Razgovor vodila urednica
Ilija Letunić, 8.b

Zaštita osobnih podataka

Zaštita osobnih podataka u RH je ustavna kategorija te je osigurana svakoj fizičkoj osobi u RH. Svrha zaštite osobnih podataka je zaštita privatnog života i ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka.

Zakon o zaštiti osobnih podataka sukladan je najrelevantnijim međunarodnim standardima i načelima zaštite osobnih podataka. Osobni podatak je svaka informacija koja se odnosi na fizičku osobu koja je identificirana ili se može identificirati. Osobni podaci su: adresa fizičke osobe, broj telefona, E-mail adresa, osobna fotografija, identifikacijski broj/OIB, biometrijski podaci (otisci prsta, snimka šarenice oka), podaci o kreditnom zaduženju i podaci o računima u banci. Posebne kategorije osobnih podataka koje se odnose na: rasno ili etničko podrijetlo, politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja, sindikalno članstvo, zdravlje ili spolni život i osobni podaci o kaznenom i prekršajnom postupku. Posebne kategorije osobnih podataka smiju se prikupljati i obrađivati samo u skladu s propisanim zakonskim uvjetima. Zbirka osobnih podataka je svaki strukturirani skup osobnih podataka koji je dostupan prema posebnim kriterijima.

Barbara Trojanović, 5.b.

ŠIFRA: GDPR

- Zaštita osobnih podataka

Europska regulativa obavezala nas je na zaštitu osobnih podataka sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka – GDPR, koja je počela s primjenom 25. svibnja 2018. godine u cijeloj Hrvatskoj.

Taj datum označio je apsolutnu prekretnicu u svim automatiziranim obradama podataka. Do tada su digitalni algoritmi imali mogućnost identifikacije pojedinca i samim time su zadirali u temeljna prava i slobode običnog čovjeka.

Reci „DA“ potpunoj privatnosti

Zaštita podataka je proces zaštite osobnih podataka koje koristimo u svakodnevnom životu, naprimjer kada kupujemo putem Interneta ili želimo ući na neku od društvenih mreža i ona se koristi zbog naše sigurnosti. Zaštitom podataka štitimo svoje osobne podatke. Što su osobni podaci? Osobni podaci su informacije vezane za živu osobu. Pod osobne podatke smatramo: ime i prezime, OIB, adresa, fotografija, broj telefona, e-mail adresa.

Na internetu svoje vrijeme često provode djeca. Za mnogo stvari kao što su igranje igrice, korištenje društvenih mreža i slušanje glazbe, djeca trebaju imati dozvolu roditelja zbog toga što te usluge prikupljaju osobne podatke djece. Privolu roditelja djeca trebaju imati do 16 godina (negdje i manje).

Mnogo je opasnosti na internetu kao što su: korištenje vaših slika i podataka na nekim drugim web stranicama, krađa identiteta, uznemiravanje od nepoznatih osoba koje su došle do vaših podataka preko interneta. Bitno je ne komunicirati s nepoznatim ljudima, i s njima dijeliti naše osobne podatke, te, ako koristimo neke od društvenih mreža poput Facebooka i Instagrama da uključimo postavke privatnosti na našem profilu.

Poznato je kako je Google uklonio sedam aplikacija koje vas mogu pratiti bez vašeg znanja. A što s onima za koje imaju dozvolu....

Prava djece

U razgovoru s ravnateljicom OŠ Gruda saznali smo sljedeće:

U kojim slučajevima ste se Vi susretali sa zaštitom podataka?

Svakodnevno se susrećemo s podacima učenika i zaposlenika prema kojima se odgovorno odnosimo sukladno Općoj uredbi o zaštiti podataka i Zakonu o provedbi Opće uredbi o zaštiti podataka. Svi zaposlenici su potpisali Izjavu o povjerljivosti kojom se obvezuju da će čuvati povjerljivost svih osobnih podataka i da će iste koristiti u točno određenu svrhu. Također se Izjavom obvezuju da će povjerljivost podataka čuvati i nakon prestanka pristupa osobnim podacima.

Koje aktivnosti poduzimate za zaštitu podataka učenika?

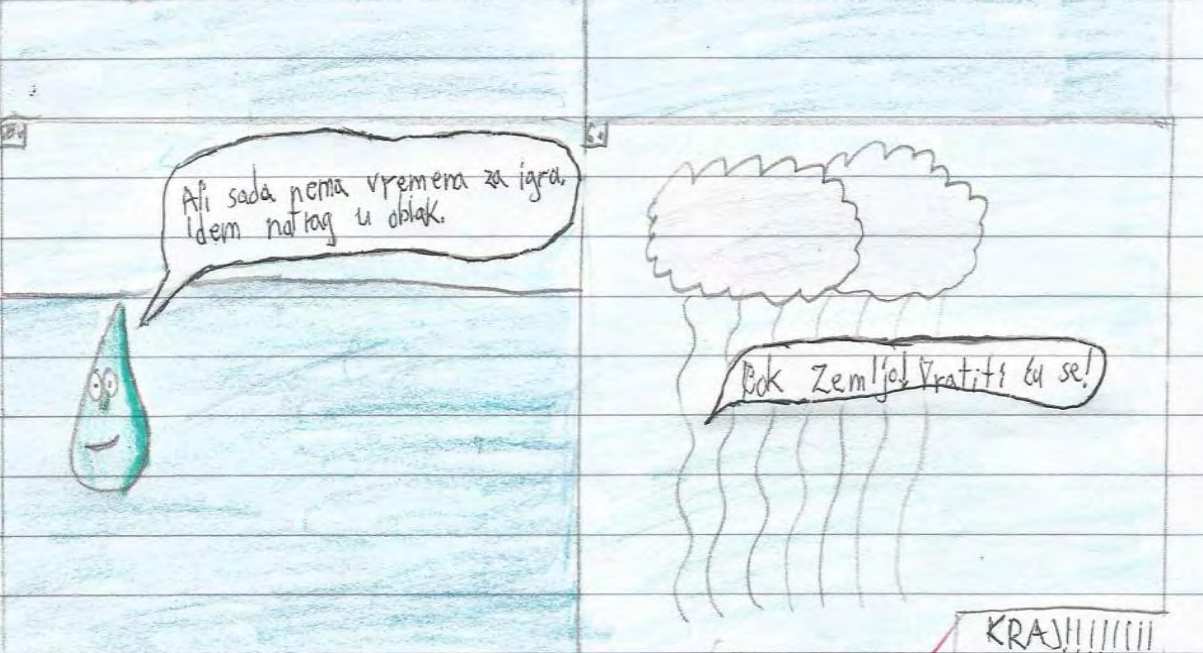
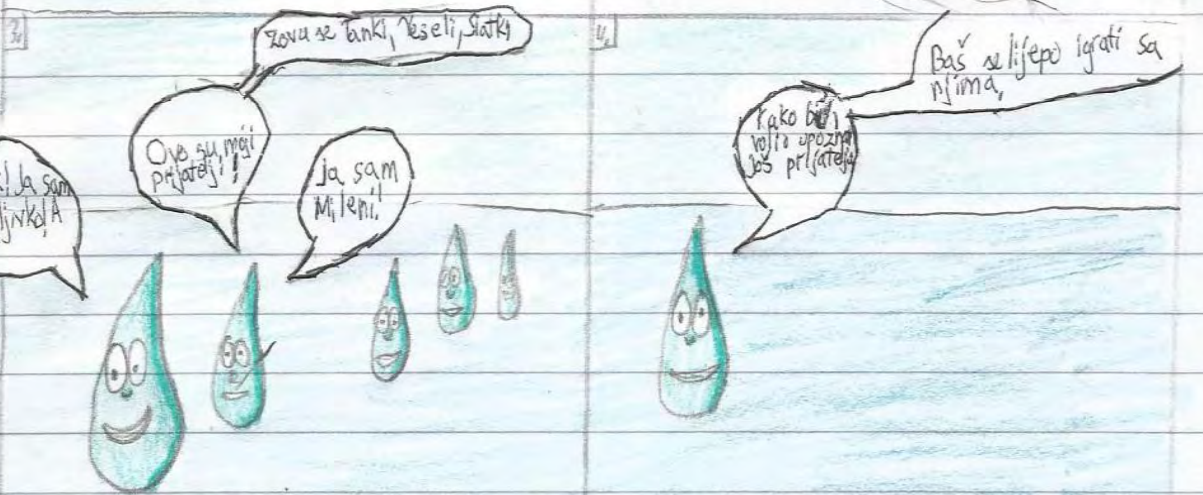
Sa svim osobnim podacima o učenicima postupamo sukladno Uredbi o zaštiti osobnih podataka. Za svaku planiranu aktivnost i obrađivanje osobnih podataka učenika tražimo privolu roditelja. Učenicima ukazujemo na važnost primjerenog i odgovornog ponašanja u internetskoj komunikaciji radi vlastite i tuđe sigurnosti. Upoznajemo ih s pravilima ponašanja na društvenim mrežama i sigurnosti na internetu kao i opasnostima kojima su djeca svakodnevno izložena.

Vaša poruka učenicima!

Našim učenicima želim puno marljivosti i upornosti u radu, kreativnosti i razumijevanja. Imajte vremena za učenje i vesela druženja. Svijet interneta ima ulogu da nam poboljša život, da nam približi nove informacije i iskustva te da na nam olakša određene stvari. Međutim, internet nije i ne može biti zamjena za stvarne socijalne kontakte. Budite veseli, bezbrižni i imajte vremena jedni za druge. Tehnologija nam može biti korisna samo onda kada mi naučimo upravljati njom, a ne ona nama. Zahvaljujemo ravnateljici.

Zato bez potpisa, 5r.

KRUŽENJE VODE U PRIRODI

Bok! Ja sam
Pacijka A
ti?

Ovo su moji
priatelji!

Ja sam
Mileni!

Zovu se tanki, veseli, slatki

Kako bih
volio upozna
t vas priatelje!

Baš se lijepo igrati sa
njima,

Ali sada nema vremena za igru.
Idem natrag u oblak.

Bok Zemljo! Vratiti tu se!

KRAJ!!!!!!!

TINTILINIĆ

Školski list Osnovne škole Gruda, broj 21, veljača 2020.

